

GEN. L. COLLINS TARIASI SU D. MACARTHURU

CHURGINAS IR GRICIUS AGITUOJA UŽ OKUPANTŲ PRIMESTĄ VALDŽIA

Kaltina J. Grušą nenoru bendradarbiauti
bolševikiškų melų ir šmeižtų kampanijoje

Paskutinių rinkimų proga iš lietuvių rašytojų buvo sudaryta agitatorių brigada, į kurią įėjo Churginas, Jankauskas, A. Gričius, J. Paukštėlis ir šaleionis. Rašytojai lankė Jurbarko, Kėdainių, Jonavos ir Kaišiadorių rajonus. Kaip pastebi 1950. X.25 "Tiesa", "Jie rinkėjams skaito savo kūrinus, skirtus didžiosios spalio socialistinės revoliucijos istorinėms pergalėms". Šia proga bolševikų spauda puola kai kuriuos kitus rašytojus, jų tarpe ir J. Grušą, kad jie permažai įsijungę agitaciniam darbe. Ir jaunieji Vilniaus rašytojai A. Baltrušas, V. Radaitis, V. Kubilius, A. Skinkys, A. Martinaitis, T. Rostovaitė nesą paslankūs agitaciniame darbe.

DEGINA LIETUVIŠKASIAS KNYGAS

Lenkų spauda tremtyje praneša, esą pastaruoju metu Lietuvos ir Latvijos įvairiose vietovėse iškilmingai buvusios deginamos lietuviškos ir latviškos knygos.

Jau prieš kurį laiką bolševikų partinės bei propagandinės įstaigos sudarė draudžiamųjų skaityti knygų sąrašus, į kuriuos įėjo beveik visos gerosios knygos, išleistos nepriklausomoje Lietuvoje.

Uždraustos lietuviškos knygos buvo išrinktos ne tikai iš mokyklų ir kitų bibliotekų, bet ir privatių asmenys jas turėjo šunesti į komunistų partijos paskirtas tokių knygų surinkimo vietas.

ATSTATOMA VIRBALIO STOTIS

Kaip praneša "Tiesa", dar tik šiuo metu Lietuvoje esanti atstatoma karo metu sunaikinta

POLITINIS KOMITETAS PRITARIA KORĖJOS PALIAUBŲ PLANUI

Už planą pasisakė 50 valstybių, prieš jį
balsavo Rusija ir jos pavergti kraštai

LAKE SUCCESS, N. Y., saus. 14 d. — Jungtinių Tautų politinis komitetas vakar vakare pritarė Korėjos paliaubų planui.

Už paruoštą planą balsavo 50 valstybių atstovai, o prieš jį pasisakė 7 valstybės.

Prieš balsavo Jakob Malik ir rusų pavergtų valstybių atstovai. Prieš planą taip pat balsavo ir legalios Kinijos vyriausybės atstovai. Nepritarė planui ir Salvadoro atstovas.

PENKTAS PASIŪLYMAS KINŲ KOMUNISTAMS

Vakar priimtas planas paliauboms yra penktas pasiūlymas Korėjos karo veiksmams baigti.

Šiuo reikalu komitete ėjo nepaprastai gyvos diskusijos. Kada reikalas ėjo prie balsavimo, tai salėje girdėjosi šūkiai: "Pardavimas!", "Naujos nuolaidos!", "Grasiniimai!"

Atrodė, kad dauguma pasmerks planą, bet už jį vis dėlto buvo paduota daug balsų. Peipingo valdžia atmetė keturis pasiūlymus karo veiksmams baigti.

VIENA SAVAITĖ ATSAKYMUI PRANESTI

Sovietų atstovas balsavo prieš planą, todėl yra pagrindo manyti, kad Peipingo valdžia nekreips jokio dėmesio į pasiūlymą, kaip jį nekreipė į ankstyvesnius.

Virbalio geležinkelio stotis.

Kadangi bolševikai neturi lėšų pasisamdyti darbininkus, statybos darbai atliekami talkos būdu, suvarant gyventojus iš Kybartų ir kitų apylinkių.

PROPAGANDINĖ FILMA LIETUVIŠKAI

Bolševikų įsteigta LTSR kronikininkų — dokumentinių filmų kino studija baigė perdirbti sovietinę filmą "Jie turi savo tėvynę".

Kaip žinia, ši filmą yra sukurta Sovietų Sąjungoje ir yra nukreipta prieš anglus bei amerikiečius už tai, kad jie globoja tremtinius.

Propagandos sumetimais, sumanyta šią filmą perkalbėti lietuviškai. Darbas buvo pavestas režisieriui S. Čaikauskui. Pagrindinius vaidmenis įkalbėjo Petrakis, Juodytė, Mironaitė, Derkintis, Lietuvaitytė ir kt. (TB N. 45).

ELTA

Trygve Lie atvyko į Šveicariją

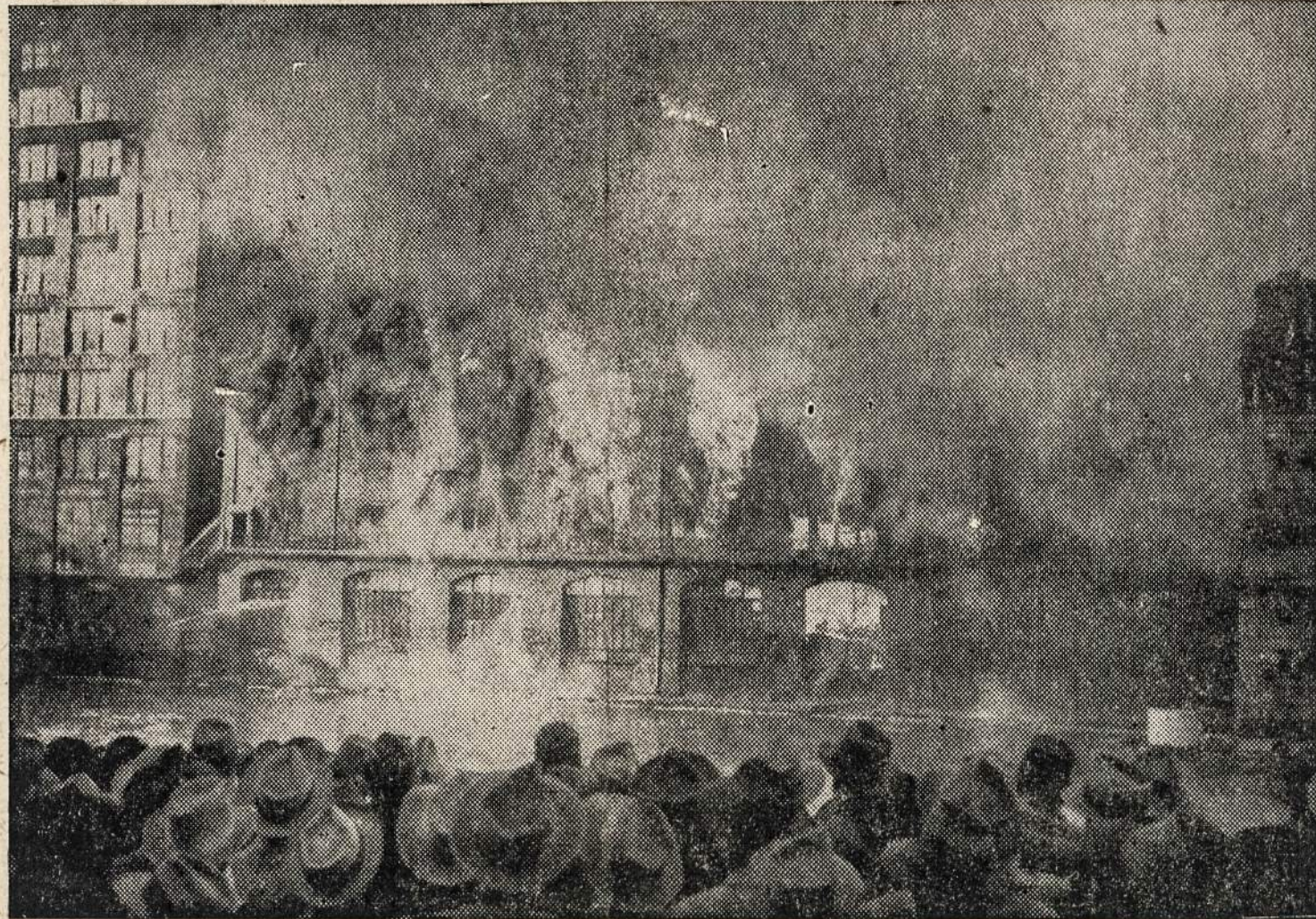
ZENEVA, Šveicarija. — Trygve Lie, Jungtinių Tautų sekretorius, praeitą naktį atskrido į Ženevą.

Jis nori iširti sąlygas, ar ateinančiais metais tarptautinės organizacijos seimas galėtų susirinkti Šveicarijoje. Praeitais metais atstovai posėdžiavo New Yorke, bet šiais metais galėtų suvažiuoti Europoje.

Kartu su sekretorium į Ženevą atskrido ir jojo žmona. Trygve Lie atostogavo Norvegijoje.

—Vakar Indijos premjeras Nehru ir Pakistano premjeras Liguat buvo britų premjero Attlee savaitgalio svečiais. Jie bandė spręsti Kašmiro problemą.

—Vakary Vokietijos konsultai New Yorke ir Londone jau pradės duoti įvažiavimų vizas.

Tūkstančiai vidurmiestį dirbančių darbininkų stebi gaisrą, kuris įvyko prie Chicago upės. Gaisro metu įvyko eksplozija, kuri užmušė keturis gaisrininkus.

Galėsime gerti jūros vandenį

STOCKHOLM, Švedija. — Inžinierius Baltzar von Platen išrado pigų būdą jūros vandeniui valyti.

Inžinieriaus pagaminta mašina išskiria visus nešvarumus, druskas ir jūros vandenį paruošia gėrimui. Sako, kad vieno gazolino litro pakanka tonai vandens išvalyti.

Apskaičiuojama, kad išrastoji mašina palengvina išspręsti geriamo vandens problemą.

Irano finansų ministras pasitraukė

TEHERANAS, Iranas. — Irano finansų ministras Gholam Hussein Forouhar vakar atštatydino.

Nuo Kalėdų jį kritikuoja parlamentas ir spauda. Sako, kad jis padaręs nepaprastai didelių nuolaidų užsieniečiams. Jam reikėję išsiderėti žymiai geresnes sąlygas už užsieniui padarytas koncesijas. Jis turėjęs geriau apsaugoti Irano reikalus.

Pastatys galvojančias mašinas

PARYŽIUS. — Chicagos Universiteto prof. Warrens S. McCulloch pareiškė tarptautinei susisiekimo srities atstovų konferencijai, kad netolimoje ateityje bus pastatyta galvojančių mašina.

Jis tvirtina, kad paskutiniais šimtmečiais žmogaus smegenys mažėja, bet bus pastatytos galvojančios mašinos.

Šiandien naudojami vakuumo vamzdeliai "galvoja" tūkstantį kartų greičiau negu žmogaus nervai. McCulloch sako, kad mašinos atneš žmoniui gerbuvį, bet reikia daboti, kad jos nepatektų į blogas rankas.

—New Yorko policija išaukcijono pardavė vaikams 125 triušius ir dviračius. Pinigų neturintieji vaikai turėjo mokėti tikrai po 25 centus.

—Graikų vyriausybė įsakė išvalyti ir paruošti Antrojo Pasaulio Karo metu buvusias slėpynes. Jai atrodo, kad slėpynės gali būti reikalingos.

—Prokuroras McGrath pareiškė, kad teisėgumo departamentas turįs savo žinioje penktąją koloną. FBI turinti pakankamai priemonių sabotuoti stabdyti.

—Kanados premjeras Louis St. Laurent vakar dalyvavo prancūzų užsienio ministerio

Vėliausios žinios

—Berlyną pasiekusios žinios sako, kad jau antra savaitė pačioje Maskvoje eina Vakarų Europos komunistų vadų konferencija. Manoma, kad aptariamas planas kenkti Vakarų Europos apsaugoms. Jei sovietų karo jėgos veržtųsi į vakarus, tai komunistai turėtų joms pagelbėti.

—Jugoslavijoje prasidėjo 7 Kominformo agentų teismas. Tito vyriausybės atstovas pareiškė, kad sovietų diplomatai vartoja bandytų metodus. Pačioje Jugoslavijoje jie organizuoja sabotazo veiksmus ir kenkia ūkio atstatymo darbams.

—Gen. Douglas MacArthur vakar paskelbė, kad jis pats prašęs gen. Walter B. Smith atvykti į Tokiją ir aptarti žvalgybos reikalus. Gen. Smith pasiekė Japoniją sekmadienio vakare.

—Iš Korėjos į JAV grįžęs laikraštininkas Dan Whitaker tvirtina, kad Jungtinių Tautų karo jėgos turės pasitraukti iš Korėjos. Negali būti jokios kalbos apie Pietų Korėjos apgynimą. Kinai sutraukė nepaprastai dideles jėgas, kurių dabartinės Jungtinių Tautų divizijos nepajėgūs sustabdyti. Kalbos apie komunistų sustabdymą Korėjoje esančios be jokio pagrindo.

—Jungtinių Tautų diplomatų tarpe vyrauja įsitikinimas, kad Kinijos komunistai atmes politinio komiteto paliaubų planą. Sovietų atstovai jį aštriai kritikuoja.

—Sovietų dienraščiai Maskvoje kritikuoja politinio komiteto nutarimą dėl Korėjos paliaubų. Maskva reikalauja, kad Kinijos komunistai būtų pakviesti pasitarimų principams aptarti. Be to, rusai reikalauja išspręsti Formozos klausimą.

—Vakar vakare gen. Eisenhower išsėjos Londone. Šiandien jis pradės pasitarimus su britų vyriausybės ir kariuomenės vadais. Paskutinėmis dienomis jis išvargęs, jam teko tartis su visa eile valstybių ir karo vadų.

—Tremtinis Gabrusevičius, bolševikų laikytas červenės kalinėjimas, vakar pasiekė Chicago ir apsigyvens Town of Lake kolonijoje.

—Schumano suruoštame pobūvyje. Jie aptarė tarptautinę būklę ir palietė abiejų valstybių santykius su Maskva.

—Gen. Floyd Parks vakar paskelbė, kad gen. J. L. Collins ir gen. Hoyt Vandenberg iš Washingtono išskrido penktadienį, o Tokijo pasiekė šeštadienį. Japonų sostinė jiems teko skristi 30 valandų.

Sinclair Lewis lavo- nas sudegintas

ROMA, Italija. — Šeštadienį rašytojo Sinclair Lewis lavo-nas buvo sudegintas Romoj. Nobelio premijos laimėtojas Lewis paliko testamentą, kuriame liepia deginti lavoną, o pelenus palaidoti JAV. Sinclair Lewis testamente pažymėjo, kad nebūtų daromos jokios tikybinės ceremonijos laidojimo metu.

Paskutiniais metais rašytojas Lewis negalavo, nuo širdies paralizijos jis mirė praeitą trečiadienį.

—Sovietų maršalai kursto Stalingą šiais metais pradėti karą, rašo "Herald American" korespondentas Karl von Wiegand. — Jei sovietų valdžia lauks, tai vėliau ji nepajėgs laimėti, nes demokratines valstybes apsiginkluos.

—Gen. Jonathan M. Wainwright mano, kad natūras pasaulio karas gali prasidėti dar šiais metais.

—Korėjoj labai praplūtusi juodoji rinka. Už penktadalį butelio degtinės ten moka net iki 35 dolerių.

—200 komunistų, ilgus mėnesius Burmoje kovojusių prieš vyriausybę, praeitą šeštadienį metė ginklus ir pasidavė.

—Korėjos vyriausybė susirūpinusi tremtinių problema. Pasirodo, kad du milijonai gyventojų bėga iš šiaurės. Jie bijo komunistų ir kitų. Paaikėjo, kad komunistų pavergtose srityse eina baisūs kerštas ir žudynės.

—Indijos sostinė pasiekusios žinios sako, kad Kinijos komunistų vadas Mao yra pasirošęs svarstyti paliaubų planą. Jei komunistai sutiks sustabdyti karo veiksmus, tai vėliau bus atšaukti svetimų valstybių kariai iš Korėjos, o dar vėliau bus pradėtas komunistinės Kinijos, Rusijos, britų ir Amerikos atstovų pasitarimas Azijos reikalais.

ATSTATYTAS 2 DIVIZIJOS VADAS GEN. ROBERT D. McCLURE

Jungtinių Tautų kariai pasitraukė iš Wonju,
komunistų daliniai artėja prie Chongju

TOKIJO, Japonija, saus. 14 d. — JAV kariuomenės štabo viršininkas gen. Lawton Collins ir vyriausias aviacijos vadas gen. Hoyt Vandenberg šiandien Tokijo mieste tariasi su gen. D. MacArthur. Jungtinių Tautų kariuomenės vadas nori informuoti atsakingus karius apie dabartinę padėtį Korėjoje ir Azijoje. Paskelbtas pranešimas sako, jog tai yra eilinė štabo viršininkų inspekcinė kelionė.

Japonijoje yra ir gen. Bedell Smith, vyriausias JAV žvalgybos viršininkas. Jis nori patikrinti karo žvalgybos veiklą Toluose Rytuose ir aptarti visą eilę informacijos reikalų. Gen. Douglas MacArthur štabas šiandien paskelbė, kad gen. Robert D. McClure, kuris iki šio metu vadovavo JAV antrai divizijai, kovojančiai centriniam Korėjos fronte, yra atleistas iš pareigų. Nauju divizijos vadu yra paskirtas gen. Clark Rufner, kuris buvo 10-to korpuso štabo viršininkas. Nepaskelbta, kodėl gen. McClure atleistas.

Pranešimai iš kovos lauko sako, kad 2-ros divizijos kariai, ypač sutraukę nepaprastai gausias karo jėgas į Pietų Korėjos frontus. Vien tikai Seoul srityje yra 5 kinų armijos. Didokas kinų dalinių skaičius sugriebė įsibrauti į kalnus. Jie laukia įsakymo puliti besitraukiančias Amerikos, Korėjos, britų ir prancūzų jėgas. Puolimas gali būti pradėtas šiandien arba bet kurią dieną.

Gen. Earle B. Partridge sapatyre gen. McClure atstatydinti, nutarė nusiskusti baržų karo laivą, kuris vyks į naidas. Paskutinėmis savaitėmis

PRANCŪZAI PATARIA NERAŠYTI GRIEŽTOS NOTOS STALINUI

Premjeras Rene Pleven vakar tarėsi su
Kanados premjeru St. Laurent

PARYŽIUS, saus. 14 d. — spresti. Prancūzija norėtų, kad Prancūzų vyriausybė pataria ir ji būtų pakviesta į minėtą konferenciją, nes ji turinti reikalų Azijoje.

JAV, kaip žinoma, patarė dar kartą aiškiai paklausti Kremliaus valdovų, ar jie sutiks tartis visais pasaulio taikos klausimais.

Stalinus sutinka siųsti atstovus į keturių ministerių konferenciją, bet rusai yra pasirošę tartis tikai Vokietijos reikalais.

PATARIA SUŠVELNINTI AMERIKOS TEKSTĄ

Šiuo reikalu jau praeitą savaitę ėjo pasitarimai. Prancūzų vyriausybė įpareigojo ambasadorių Washingtono įtikinti valstybės departamentą apie reikalą švelniau kalbėti su Kremliaus valdovais.

Prancūzai bijo, kad griežtas tonas nepakenktų jau į šiaip pablogėjusiems santykiams su rusais.

Prancūzų vyriausybė kreipia labai daug dėmesio į santykius su Sovietų Sąjunga.

ST. LAURENT KALBĖJOSI SU PLEVENU

Šiandien ryte Kanados premjeras St. Laurent gana ilgai kalbėjosi su Prancūzijos premjeru Rene Plevenu.

St. Laurent dalyvavo britų bendruomenės premjerų pasitarimuose. Prieš skrisdamas į Otavą, jis nutarė užsukti į Paryžių ir pasitarti įvairiais užsienio politikos reikalais.

St. Laurent pritaria idėjai šaukti keturių valstybių vadų pasitarimą Azijos klausimams

Prašys išrinkti 16 bi- lijonų dolerių

WASHINGTON, D. C. — Kongreso sluoksniuose pasakojama, kad prezidentas Trumanas prašys praversti įstatymą, kuris padidins valstybės mokesčius 16 milijonų dolerių.

Kai kuriems ši suma atrodo nepaprastai didelė, kraštas nepajėgs tokios sumos sumokėti.

Dabar mokesčius moka 55 milijonai gyventojų. Naujas planas įtrauktų į mokesčių mokėtojų sąrašą dar 5 milijonus žmonių. Pirmadienį prezidentas pasiųs kongresui raštą apie mokesčius.

Balkanų valstybės mobilizuoja vyrus

VIENA, Austrija. — Rumunijos, Bulgarijos ir Vengrijos komunistinės valdžios paskubomis mobilizuoja karius ir krašto turtus karo veiksmams.

Gera informuoti asmenys mano, kad šį pavasarį iškamšinės šių valstybių valdžios bandys siųsti karo jėgas į Tito valdomą Jugoslaviją.

Žvalgyba patyrė, kad paskutiniiais dviem mėnesiais minėtos valstybės pašaukė karo tarnybon 700,000 vyrų. Atlikti paruošiamieji darbai kitiems tūkstančiams pašaukti.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

Apie Dr. J. Kamarauską

Savaitinis "Time" žurnalas išsidėjo ilgoką žinią apie Dr. J. Kamarauską, kuris prieš kiek laiko papildė savizūdystę.

"Time" sako, jog Dr. J. Kamarauskas buvęs misteriškas asmuo. Jis pasižymėjęs kruopščiu sąžiningumu ir nepaprastu mandagumu, tačiau laikėsis nuošaliai nuo bendradarbių. Apie savo praeitį jis mažai tekalbėdavęs, tik prisiminėdavęs, jog jis kilęs iš Lietuvos ir prieš dvejus metus kartu su žmona atvykęs į Ameriką kaip DP.

Vienok vėliau paaiškėjo, kad Lietuvoje jis buvęs sėkmingas radiologas, buvęs vokiečių suimtas ir priverstas įeiti dirbti. Kai raudonieji vėl užplūdę Lietuvą, Dr. Kamarauskas su žmona pasitraukę į vakarietiškojo Vokietiją, kur radę prieglaudą amerikiečių zonos D.P. stovykloje.

Dr. J. Kamarauskas internu buvęs dvejose Chicago ligoninėse pirm nei pradėjęs dirbti St. Bernardo ligoninėje. Jis buvęs ligonių štabo gerbiamas. Naktimis jis labai intensyviai ruošėsis valstybės egzaminams kaip radiologas. Jo ambicija, kaip jis kartkartėmis pasisakydavęs, buvusi tapti Amerikos piliečiu ir pradėti šioje šaly naują gyvenimą.

Prieš kelis mėnesius Dr. Kamarauskas laikęs egzaminus iš radiologijos sritys, bet neišlaikęs. Nors jis sausio mėnesį egzaminus ir vėl būtų galėjęs laikyti, bet pirmas nepasisekimas jį labai paveikęs ir jis pasidavęs labai nerivagus. Pas jį išsivystęs aštrus tonsilitas, o paskui užsikrėtę inkstai. Draugai jį pasiuntę į vieną Indianos sanatoriją poilsio.

Vienok pas jį pasireiškęs vis didesnis ir didesnis nusiminimas. Jis labai susirūpinęs bei siartinčiais egzaminais, įsikūrimo sunkenybėmis ir kalba. Perskaitęs žinių apie tai, kad svetimšaliai turėjęs registruotis, Dr. Kamarauskas susirūpinęs, jog jį galį deportuoti. Jis parašęs žmonai laišką, o paskui per sniegą priėjęs penkių pėdų aukštumo tvorę, ant kurios diržu ir pasikoręs.

Ne taip buvo

(Dėl str. "Ar ne per toli nu-eita?" "Naujienų" Nr. 8).

Malonu, kad salė liūzo nuo lietuviško jaunimo. O Naujuosius Mėtus sutiko kultūringai. Girtų jaunuolių ir merginų nebuvo, nes reikia skirti išsigerusius nuo girtų.

Labai gaila, kad salė buvo per maža. O esant perpildytai, salei, ir akrobatų būtų neišvengę sudaužymo bonkų bei

stiklėlių. Tokia spūstis buvo, kad net stalčiai vienas ant kito buvo sustumti.

O Lietuvos jaunimas, išaukęs nepriklausomoje Lietuvoje, apkeičęs pusę pasaulio, matęs kultūringus kraštus, nesimušė "išsigėręs", kaip kadaise, o gražiai, pagal Naujųjų Mėtų papročius, bučiavosi.

Oak Forest, Ill.

Senelių aplankymas ir nelaimė

Kūčių dieną važiuojant į Oak Forest prieglaudą atlankyti senelius. Nuvažiavę dar nedaug teradome žmonių. Pirmiausia sutikome Frank Tverijoną ir supažindinom su tremtine Frankio sesers dukterimi Monika Karpaitė, kuri dar nesenai atvažiavo iš tremties. Jai buvo labai įdomu matyti savo dėdę, taip pat ir visus senelius.

Programos vedėja buvo ponika Gugienė, kuri kas metai atlanko senelius. Tai iš tikrųjų nenuilstanti darbuotoja. Kur tik svarbus darbas, ten vis dalyvauja ponika Gugienė. Programa buvo įvairi. Dalyvavo "At-eities" šokėjų grupė ir Suvalkiečių Draugijos choras.

Po programos aplankėm svarbesnes vietas ir čion į mašiną važiuoti namo. Bet prie vartų susidarė ilga eilė mašinų; matyt, kas nors buvo atsitikę. Stovėjo daug žmonių. Mes pasukome atgal, manėm surasti kitus vartus. Bet neradę atidarę, sukome atgal, ir kita mašina į mus įvažiavo. Išlipusi iš mašinos moteris su sūnum pradėjo šaukti, kad mano vyro kaltė, mes ir turėsim sumokėti \$100. Mano vyras pareiškė, kad jų buvo kaltė. Teko aiškintis nuvažiuoti visiems į policijos stotį, ir ten pasirodė, kad jų buvo kaltė. Pirmas dalykas, jie vairavo mašiną neturėdami leidimo; antra, neturėjo registracijos. Reikėjo šaukti teisėją dėl pabaudos. Atvažiavęs teisėjas išrašė jiems du tiketus, ir jie po keleto dienų turėjo stoti į teismą. O mums liepė važiuoti namo.

(Eleanor Tverijonas (Marsh))

Laidotuvės be palydovų

Siaurinė miesto daly gruodžio 3 d. mirė S. Drancika, gyvenęs 1223 Claremont Ave. Mirė neturtingas, nes gyvendamas nesirūpino ateitimi. Dirbo pas Chicago suvėjęs ir gerai uždirbo, bet gyveno vargingai, nes buvo išlaidus.

Nebuvo lėšų nei tinkamoms laidotuvėms suruoti. Laidotuvių direktoriui Petkui reikėjo stengtis surasti tam lėšų. Kadangi su žmona buvo išsiskyręs, niekas laidotuvių nesiurūpino. Laidotuvių direktorius Petkus kreipėsi į siurėjų tuiją, gal ji duos lėšų palaiduoti, nes, nariui mirus, unija išmoka 1000 dolerių. Būt pasirodė, kad velionis nebuvo užsimokėjęs unijos mokesčių. Sužinota, kad velionis kadaise mokėjęs apsidraudimo mokesčių (išsiurėnų). Bet ir vėl paaiškėjo, kad ir ten su mokesčiais jis buvo atsilikęs. Velionies brolio sūnus pranešė laidotuvių direktoriui, kad bus galima išieškoti iš "Employment Fund" sumą, kurią velionis yra įmokėjęs. Tad laidotojas su tuo ir susitarkė. Dar koks užkeigos savininkas iš savo klientų surinko 30 dolerių.

Kadangi nedaug turėta lėšų, laidotuvės negarsinta nei spaudoje. Tai niekas nežinojo, kada velionis mirė ir kada bus laidojamas, nors jis ir daug pažįstamų turėjo.

Taip velionis ir buvo palaidotas be palydovų Lietuvių Tautinėse Kapinėse.

O. Sudetkienė

Iš mūsų spaudos praeities

(Iš mano atsiminimų)

Spauda vaidina labai svarbų vaidmenį tautos ir visuomenės gyvenime. Amerikos lietuvių spauda yra daug prisidėjusi prie nutautimo sulaukymo.

As, kaip seniosios kartos imigrantas, 1911 m. atvykęs į New Yorką, pamačiau ir Amerikos lietuvių laikraščius. P. Mikolainis man įteikė "Vienybę Lietuvininkų" ir "Lietuvą" (dabar ji jau nebeina). Tai buvo mano pirmutinė pažintis su šio krašto lietuviškaisiais laikraščiais. Apsidžiaugiau.

Tuo metu lietuviai Amerikoje leido šiuos laikraščius: 1. Vienybę Lietuvininkų, 2. Lietuvą, 3. Keleivį, 4. Tėvynę, 5. Laisvąją Mintį, 6. Dagį, 7. Amerikos Žinias, 8. Darbininkų Viltį, 9. Kovą, 10. Dilgėlę, 11. Žmoniją Kaimyną (pažangiųjų laikraščiai); 12. Kataliką, 13. Žvaigždę, 14. Draugą (katalikų); 15. Saulę, 16. Lietuvių Žinias, 17. Žemaitį, 18. Švyturį (bepalvių).

Svarbiausios ano meto Amerikos lietuvių spaudos buvo trys: pažangiųjų tautininkai, socialdemokratai ir katalikai. Pirmųjų rankose buvo svarbiausia lietuvių kolonijų veikla.

"Naujienos" pradėjo eiti 1914 metais vasario 19 d. Iš pradžių tai buvo savaitinis laikraštis, redaguojamas P. Gri-gaičio. Dienraštis, kuris sėkmingai ir ligi šiol tebeina, daug prisidėjo prie lietuvių visuomenės veiklos išvystymo, jos švietimo ir sąmoninimo.

Amerikos lietuvių spaudos vaidmuo ir bendrojoje lietuvių tautos istorijoje yra svarus.

Aleksandras A. Zalpus

ŽIEŽIRBOS KANDIDATAS LAUREATUS

Literatūros vakare per Naujus Mėtus pranešėjas, pasakojęs bosas Ben. Babrauskas pasakė, jog praeitais metais Chicagojė buvo J. Brenza ir A. Baronas garsiausi lietuviai — apie juos daugiausia spauda rašiusi.

Kai kas pranešė, jog šimtet to garso garbė pačiam Ben. Babrauskui, nes jis nepraleidžia nė vienos progos raštu ar žodžiu ką reikla ar nereikla ne paplėpęs.

KEIČIASI LAIKAI, KEIČIASI DARBAI

Lietuvoje:

Talka (arba suvažiavimas) pirmiausia atlikdavo darba, o po to pabaigėtuose "arba, kaimietiskai" tariant, patalki šokdavo.

Tremty Vokietijoje:

Iš vakaro — išpažintis, ant rytojaus — iškalmingos pamaldos, o po jų — posėdis. Vakare būdavo suvažiavimo dalyviams pagerbti pobūvis pagal vietos komiteto valdymą.

Ilginiojus pirmame suvažiavime:

Šeštadienio vakare — dainavimas, šokiai, valgiai ir išgerimai. Atsipagiriojimai, sekmdienį pamaldos. Po pamaldų kam galva nebeskaudėjo į bendruomenės steigimo posėdį susirinko. Kadangi tokių nedaug buvo numatyta, tad ir smulkesnės darbų tvarkos spaudoj ne-reikėjo skelbti.

DIDŽIOJI IR MAŽOJI "U"

Kodėl nevienodai rašome? — mus užklauso.

Pvz.:

"...dėstė Pinnebergo Universitetė..."

Atsakome: Chicago universitetas didelis, tai galima rašyti ir mažąja "u", bet mažąją būvusį Pinnebergo Universitetą būtinai reikia paminėti, tai ir rašome "U" — didžiuoj.

Braultukas

LDD GYVINA SAVO VEIKLĄ

Lietuvių Darbininkų Draugija tam tikru Centro Komiteto aplinkraščiu kviečia draugijos narius pagyventi veiklą. Esąs būtinas reikalas dažniau viešai pasirodyti su savo pranešimais, paskaitomis ir kitkuo, todėl draugijos kuopos privalo tuo reikalu susirūpinti ir tai dabar žienfos metu, nes paskaitomis yra patogiausias laikas.

Raginamos kuopos susirūpinti naujų narių suradimu ir bertaininio laikraščio "Darbas" platinimu, o taip pat prisiminti, kad turi būti platinami "Keleivis" ir "Naujienos", nes laikraščiai esą įrankis visuomenės švietimui. Nepamirštas ir bendras visiems Lietuvos likimas.

Tas atsišaukimas visai vietoj, tik jame štai ko pasigendama. Jei kalbama apie naujų narių suradimą, tai būtinai reikėjo pažymėti Lietuvių Darbininkų Draugijos tikslus, jos uždavinius ir kuriems galams tenka burtis ir lietuvių darbininkų draugiją. Tiesa, tas aplinkraštis taikintas tik draugijos nariams. Bet ir draugijos nariams pravartu duoti medžiagos ir aiškius nurodymus kaip draugijos veikimą padaryti uolėsnį, o svarbiausia kaip surasti daugiau jai narių. Būtinai reikalinga žmonės duoti minčių, ar turimas išnaudinti, ar jas pagilinti, ar priminti, tarsi besikalbant su kitais ir jiems primenant reikala užrašyti narius ir tą draugiją būtytų tas tokio įtikinančio, kad privalo tokioj draugijoj dalyvauti. Reikalingas ir būtinas aiškus ir visiems suprantamas šūkis.

Prisiminta apie žurnalą "Darbas". Taip pat reikėjo išvardinti to žurnalo paskirtį ir jo programą. Kas draugijos nariams ir pašaliečiams pravartu žinoti. Dabar kai kurie supranta, kad "Darbas" yra draugijos nariams skirtas laikraštis. O iš esmės jis toks nėra.

Tas aplinkraštis pažymėtas Nr. 1, tai tenki spėti panašius raštų bus daugiau, ir tenka laukti, kad visi tie čia suminė reikalai bus ten aptarti ir trumpai atpasakoti draugijos uždaviniai ir tikslai.

Dabar Lietuvių Darbininkų Draugijos Centro Komiteto sudaro pirmininkas — J. V. Stilsonas, jau ilgus metus darbininkijos bare gilia vėgą varęs; sekretorius — N. Jonuška, jau daug metų besidarbuojas savųjų tarpe; iždininkas — V. Anestis ir nariai: J. Andrews, K. Bielinis, J. Bimša, P. B. Bra-zaitis, inž. V. Sirutavičius ir J. Tautinskas. Tantai Centro Komiteto narių tarpe esama vyrų su gražia, turtinga ir savo darbais įdomia praeitimi.

Visais Lietuvių Darbininkų Draugijos reikalais tenka kreiptis šituo adresu: N. Jonuška 15 Cotton St., Roslindale, Mass.

Netikėtai mirė Viktoras Krasauskas. Naktį iš šeštadienio į seštdienį, sausio 13 d., Chicagoje rastas ant geležinkelio negyvas 26 metų amžiaus Viktoras Krasauskas. Roosevelt Rd. ir Sherman St. geležinkelio kieme, šalia bėgių rastas jo lavonas su sudaužyta galva.

Šią liūdną žinią mirusiojo šeima pranešė policijai, sausio 13 rytą atvykusi į namus ir pareiškusi, jog V. Krasauskas traukinio užmuštas. Jis dirbo Rock Island Pacific geležinkelio bendrovė.

Iš Vokietijos atvyko pernai. Palko žmona ir 3 vaikus. Gyveno 18 kolonijoje, 1720 S. Clinton. Žuvimo aplinkybės nežinomos.

Visais atvejais ir visais požiūriais Lietuvių Darbininkų Draugija yra remtina, nes ji yra užsimojusi mūsų tautiečių darbininkų tarpe nešti šviesą savo narius prūsinant ir kartu ieškoti kelią į geresnę žmoni-jos ateitį.

Lietuvių Darbininkų Draugija taip pat savo programoj turi ir Lietuvos likimo reikalą. Jos nariams rūpi ir jie remia kovas už laisvę, nori, kad Lietuva būtų Nepriklausoma Respublika savo krašto žmonių valdoma, kad jos tvarka būtų paremta demokratijos pradais, ir tai yra, kad visiems jos gyventojams būtų pagrindiniais įstatymais patikrinta asmens laisvė, darbas, senatvės aprūpinimas, nelaimės metu rimta pagalba ir visa kita, kuo viso pasaulio pažangos keliais einanti visuomenė yra susirūpinusi.

Tai yra tokie gražūs ir kartu dideli tos draugijos siekimai, kad dėl jų verta tapti jos nariu.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

9th WARD LITHUANIAN DEMOCRATIC CLUB susirinkimas įvyks antradienį, sausio 16 d. 7:30 val. vakare Visų šventų parapijos svet. 10806 So. Wabash Ave. Valdyba.

Kai kurie Chicago Lietuvos Vaidų Teatro vaidintojai yra davę avanso drabužių (kostumų) mečiagai piktai. Šiuo tiems vaidintojams pranešu, kad dabar jau galima šis avansas pas mane 6737 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill. (tel. Hemlock 4-4076) — atsiimti. Geriausia tai atlikti nedarbo metu: šeštadieniais, sekmadieniais ir kitomis dienomis 6-8 val. vak.

Teodoras Blinstrubas. VT adm. K-jos pirmininkas.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dailis KVIETININKAS Gėles Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7-7306

GUZAUŠKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų. 6801 SO. WENTWORTH AVE. Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar būdesnio valandose Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Rel-cale pasaukit: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9026

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams ir Papuošimams. GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

AR JIESKAI DARBO?

SKAITYK KASDIEN NAUJENAS IR TENYK SKILTIS "REIKIA DARBININKŲ"

Lietuviai taipgi perka ir parduoja ir progas užimti tikrai per NAUJENAS Tel. CANAL 8500

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIODĖSIO VALANDOJ Sautite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
PROspect 6-0099
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse raudime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YARDS 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAFayette 3-0727
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone FULLMAN 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 7-4968
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711
ALFRED VASATIS
1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003
J. LIULEVICIUS
4343 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YARDS 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET Telephone YARDS 7-3911
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-9781
LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

ANNA MARIE ZALEWSKI (ZALE)
3608 So. Union Avenue

Mirė 1951 m. sausio 12 d. 7:05 val. ryto, sulaukusi 50 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Amerikoje išgveno 42 metus.

Paliko mūludę: dukrė Dorothy Sloger, žentas Bruno, anūkas Robert ir kitos giminės.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips kapl., 3307 Lituania Ave. Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 16 d., 8 val. ryto iš koplyčios į Sv. Jurgio parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Anna Marie Zalewski giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nulūdę lieka: Dukrė, Zentas, Anūkas ir kiti Giminės.

Laid. Direkt. A. M. Phillips, Tel. YARDS 7-4908.

Kritika ir Polemika

APIE GROŽINĖS LITERATŪROS NEGROŽINĘ APŽVALGĄ

Lietuviško meno visos sritys dabar pergyvena nepuikius laikus. Kai seki spaudą, — žinias, straipsnius, recenzijas, — taip ir jauti, kad mes imame tartum klumpti į pelkes ir jau nebesimato, kad galėtume rasti kur stipresnį krantą, kurį įžengę dar pasikylėtume aukštyn. Štai po "Živilės" spektaklio pasigirdę balsai taip ryškiai tvykstelėjo į mus tos klampios balos tvaiku. O pasirodė ir su literatūros pasauliu, nūžiūrint tų garsiai pasireiškusių ir viltis sukelusių konkursų, ne ką geriau. Pakyla kartais ginčai, lyg dėl to tuščio bato aulo, kaip anuo tarpu. Prikalbama eibės negražių žodžių ir tuo manoma keliant grožinės kūrybos grožį.

Škart eilinių skaitytojų neįtikiai nutelkė "Nepriklausomos Lietuvos" šių metų pirmajame numeryje Henriko Nagio "1950 metų lietuvių grožinės literatūros knygų apžvalga". H. Nagio straipsnis ilgas, kuriuo tartum pasišaunama duoti 1950 m. pasirodžiusių lietuvių grožinės literatūros veikalų vaizdą. Ir mus nustebina ne vien tai, ką H. Nagys ten pripasakoja, bet ypač tai, su kokių neatsakingumu ir nesąžiningumu jis imasi savo temos.

1950 metais pasirodžiusių knygų nėra nė 10. Bet ir tokia meiliputiškame kiekyje straipsnio autoriaus visiškai pasimesėta, lyg Amazonės džiunglėse. Susidaro toks vaizdas, lyg jis imasi rašyti "išsamią apžvalgą", visai nepasistengęs nė pamatyti tos saujelės knygų, o tik kažkur kažkada šiek tiek apie jas iš tolo girdėjęs.

Štai jis įtraukia V. Krėvės "Dangaus ir žemės Sūnus" ir 1950 metų literatūros derlių. Kaip žinoma, ta knyga išėjo 1949 metais (ir tai ne pabaigoj!). Ir ta data knygoje užrašyta, tai joks letvėžiškas tinginumas ar dogmatinis nerūpestingumas neleidžia apžvalgininkui H. Nagiui atsiverti tos knygos bent pradinį lapą ir pasižiūrėti?

Toliau dar gražiau. H. Nagys sugalvoja tokių autorių, kurio visiškai nėra. Ir tai ne korektūros klaida, nes kartojama ke-
tiskart tas pats jo išrastas autorius: Suduvis... Iš kur jis atsirado? Ką jis reiškia? Tiesa, yra gnygų leidykla "Suduva", kuri ir aukščiau minėtajį V. Krėvės veikalą išleido. Bet tad šuo atveju H. Nagio nuovoka panaši į tos kaimo davatkėlės protelį, kai ji, paaiškinta, kad aukštasis pastatas esąs elevatorius, imasi žegnotis ir melstis į šv. Elevatorių... Suduvis — to-
kio 1950 metų knygos autoriaus

—niekas dar pas mus nežino. Yra išėję Algimanto Pagėgio "Elegijos", bet apie šį autorių nė puse žodžio H. Nagio apžvalgoje neprasitarė.

H. Nagys savo apžvalgoje pamini ir pačioje metų pabaigoje Chicagoje išleistas H. Radausko rinkinys, kuri, pagal spaudos žinias, išleista vėliau negu Henriko Radausko eilėraščių rinkinys. H. Nagys pasisako, jau prieš straipsnio rašymą, atseit dar iš spaudos neišėjusią, perskaitęs. Aišku, tas jam buvo neįmanoma, tad, reikia manyti, kad jis panorėjo knygą vertinti jos nematęs ir net jos pavadinimo nežinodamas. Taip pat nepaprasta H. Nagio drąsa teigti, kad Balio Rukšos ir Prano Kozulio knygos "neabejotinai domminuoja šių metų poezijos derliuje", jei savo straipsnio pirmesniame posme jis yra prisipažinęs, jog dar nė nematė H. Radausko išleisto poezijos rinkinio. Tad ar tinka daryti tokius sprendimus, kol visų knygų nespėta nė pamatyti?.

Labai malonu, kad grožinės literatūros knygų apžvalgą baigdamas H. Nagys dar apžvelgia ir "Lietuvių Kalbos Vadovą" — tikrai kiekviena lietuviška knyga jau mums darosi graži, t. y. grožinė. Tačiau, jei minėtinas "L. K. Vadovas", tai kodėl užmirštama taip pat gražūs ir vertingi kiti moksliniai darbai, pvz. Dr. A. Šapokos redaguotoji "Lietuvos Istorija"? Nors ji perspausdinta iš buvusio leidinio, bet kai mes iš Lietuvos veik niekas ano neatsivežėme, tai ir šita knyga mūsų lentynoje atsistoja kaip nauja. Bet gal ir jos H. Nagys nematė ar neįsiskaitė šitos knygos datos — MCML.

H. Nagio straipsnio planas ir metodas — gal būtų atitinka autoriaus, kaip lyriko, subjektyvią natūrą, bet ne apžvalginio straipsnio tvarką ir objektyvumą. Pav. Leonardo Žitkevičiaus satyros nagrinėjamos beveik pačio pradžioje (tur būt, jis — artimas bičiulis), o J. Gliados satyros — nukeliamos už kito žanro autorių. Apie Pr. Kozulį ir B. Rukšą nė iš trijų kartų pradedama kalbėti ir — vis kas nors kitas dar prieš tai įsibrauna ir sutrukdo. Sunkiai įveikiamos, pasirodo, lyrikams objektyvios temos, tad ar ne

bereikalo jie jų ir imasi. Jų savotiškos skeveldriškos nuotai-
kos gal sukuria gerus eilėraš-
čius, bet tiesos sužinoti iš tokių
mišrinių skaitytojas nekiek te-
pajėgia — greičiau gali būti su-
klaidintas. A. Matonis.

Rockford, Ill.

Nevisiems linksmi naujieji metai

Netikėtai mirė Agota Deltu-
vienė, viena iš pirmutinių
Rockfordo lietuvių kolonijos
gyventojų. Paliko ji vyrą P.
Deltuvą, brolį M. Sinkevičių ir
seserį M. Mikletienę. Išaugi-
no ir išmoksline tris dukteris,
kurios yra išteklėjusios ir su-
kūrusios savo šeimas.

Velionė buvo kruopšti še-
imininkė ir gera motina. Palai-
dota buvo iškilmingai su viso-
mis bažnytinėmis apeigomis.
Daugybė gvyvų gėlių puošė jos
karstą.

Nors važinėjimas pasitaikė
labai nepatogus — ledas ir gi-
lus sniegas — tačiau pusėtinai
skaičius palydėjo velionę į ka-
pines. Po laidotuvių visi paly-
dovai buvo užkviesti į Kultū-
ros draugijos salę užkandžių.

P. A. Deltuvai, jo visai še-
imai ir giminėms reikiu giliau-
sią užuojautą.

Mirė Petras Raškevičius

Po trumpos ligos mirė Pe-
tras Raškevičius, vienas iš pir-
mutinių lietuvių, apsigyvenu-
sių Rockforde. Buvo jis 72 me-
tų amžiaus. Paliko žmoną, su-

Aukšti miesto parei- gūnai lietuvių tarpe

INDIANA HARBOR, IND.—
Neseniai įvyko naujos SLA 185
kuopos valdybos įvesdinimas ir
pareigos. Naujai išrinktą val-
dybą sudaro: pirm. O. Kantri-
mienė, vicepirm. J. Pečiulis
(tremtinys), finansų skyr. ved.
Ang. Justine, sekretorius P. S.
Rindokas, kasininkas Pr. Pe-
rauskas, izdo globėjai—Ant. Pu-
kinkas ir Gr. Žvinglienė.

Naujaijai valdybai priesaiką
davė miesto ėurmistras p. Fr.
Maigas, pasakydamas kalbą,
kurioje perdavė savo ir miesto
linkėjimus, kartu pasidžiaugda-
mas gražiu ir darniu lietuvių
veikimu. Jam visada esą malonu
dalyvauti lietuvių ruošia-
muose parengimuose ir pramo-
goše. Taip pat jam esą malonu
džiaugtis tais žmonėmis, kurie
apleidę savo gimtąją šalį, čia
naujam kontinente, kad ir kar-

ny, dukterį ir du brolius. Buvę
palaidotas su laisyomis apei-
gomis.

Velionis pasižymėjo darbštu-
mu ir gyveno pasiturinčiai. Jis
buvo vienas iš Lietuvių Pili-
ečių Pašalpos Klubo steigėjų.
Per daugelį metų buvo to klubo
valdyboje. Priklausė taip
pat ir kitoms organizacijoms.
Tačiau pastaruoju metu dėl
senatvės mažai kur tesilankė.
— Mano giliausia užuojauta jo
žmonai ir kitiems šeimos na-
riams.

—Žvalgas

tais nepatenkinti savo likimu,
bet spausdami centą prie cento,
stiprindamiesi ekonomiškai,
burdamiesi į savas organizaci-
jas, patys sau susidarė lietu-
višką aplinkumą. Jam esą tuo
maloniau pažymėti, kad lietu-
vių organizuotumas spinduliuo-
jasi gyvybe ir energija, kaip esą
ir kitiems pavyzdys.

Savo sveikinimus taip pat
perdavė miesto savivaldybės
sekretorius C. Boniecki, Polici-
jos kpt. St. Lohodzinski ir mies-
to vandentiekio superintenden-
tas Alb. Vinikas, kuris yra
Chicago's ALT narys.

Pasibaigus ceremonijoms, vi-
si svečiai ir dalyviai buvo pa-
kviesti vaišių, kurios pakiljoje
nuotaike nusitęsė iki vėlybos
nakties.

P. Indreika.

Unijos ginsis nuo gengsterių

AFL unijos subruzdavo svarsty-
ti sumanymus, kaip sėkmingai
galima būtų gintis nuo gengste-
rių, kurie nori įsiveržti į uni-
ją, grasindami jos pareigūnams, o
kai kuriuos yra jau nužudę. Vie-
nas senas unijos narys siūlo su-
organizuoti atitinkamą savo ap-
saugą, panašiai kaip gengste-
rių siautėjimo laikais 1930 m.
periode. Būsią laikomi specia-
lūs pareigūnams asmens sarg-
gai. Chicago's AFL skyriaus pir-
mininką Lee įstijęs 24 valan-
das saugoją policijos pastatyta
sargyba.

SKAITYTI "NAUJENAS"
SKAITYKITE IR KITUS RAGINKITE

Taip daug priklauso nuo jų

Geri telefono žmonės yra svarbūs
geram patarnavimui jums normaliu
laiku. Jie yra didžiausios reikšmės
šiandien didėjantiems krašto apsau-
gos reikalavimams aptarnauti tele-
fonu.

\$15,500,000 NAUJŲ KASTŲ ALGOMIS GERAM PATARNAVIMUI UŽTIKRINTI

Geras telefono patarnavimas yra mi-
litarinės ir civilinės gynybos susie-
kimo pagrindas... kartinis akmuo
pagreitintos karo gamybos. Geri tele-
fono samdiniai sudaro bazę, ant
kurios ji pastatyta.

Tikslu užtikrinti nuolatinį gerą
patarnavimą kritingomis dienomis
ateity ši kompanija neseniai dar pa-

kėlė algas 39,000 samdinių, tarnau-
jančių jums pas Illinois Bell. Tantai
padidins \$15,500,000 Illinois Bell iš-
laidas algomis, pildant įvairaus lai-
ko kontraktus.

Šie pakėlimai samdiniais žymiai
padidino telefono kompanijos išlai-
das. Jie tačiau buvo reikalingi, kad
telefono algos prilygtų pakėlimams
algų, kuriuos suteikė kitos pramonės
mūsų aptarnaujamojo srityje. Taip
pat svarbu, kad jie užtikrina jus, jog
aukšto kalibro telefono žmonės tvar-
kys jūsų susisiekimą opiose dienose,
kurios stovi prieš mus.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

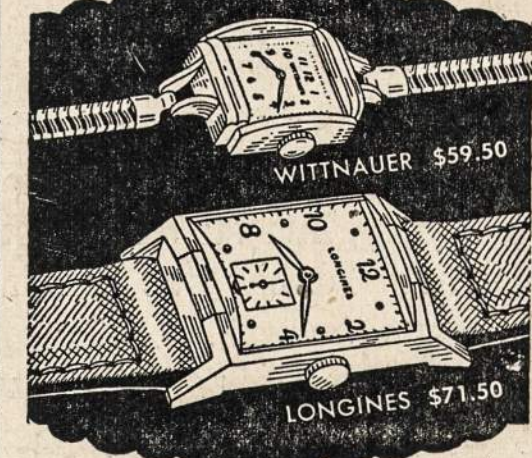
Jokia kaina
neišmatuoja
jo, vertės

J. P. VARKALA INCOME TAKSUS PILDO

VALSTIJOS REGISTRUOTAS
AUDITORIUS
2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

SAUSIO MĖNESIO INVENTORIAUS ISPARDAVIMAS

Sutaupo pusę ant kiekvieno custume
jewelry, aukso žiedų, spūskūčių,
perlu. Likviduojamas sandėlio (mail
order) departamento, stakos, kuris
buvo uždarytas voltuose. Aukšniai
žiedai su gražiais akmenėliais, 10
karato aukso, vertės \$8.00, \$10.00,
tikiai už \$1.00
Aukšninės plunksnos, pašėlis, plunks-
na ir Ball Point Pen, vertės \$10.
už \$2.00
Vyriškos piniginės, vertės \$5.00,
skuros, už \$1.00
Perliniai karoliai, vertės \$5, už \$1.00
Alarm clocks, vertės \$4, už \$2.00
Muzikališki Swiss Powder Boxes,
vertės \$7.00, už \$1.00
Vaikams rankiniai laikrodžiai,
vertės \$8.00, po \$3.00
Deimantiniai žiedai,
vertės \$45.00, už \$19.00
Cigarette Lighters
vertės \$5.00, už \$1.00
14 karatų, 17 akmenų, moteriški
laikrodžiai, po \$19.00
Sutaupote ant visko. Viskas
Garantuota.

Lietuviškos gaidos, trumpam laikui.
Sia savaitę už pusę kainos.

Krautuvėje galite užsimokėti gaso
bilas, elektros bilas, vandens bilas,
nieko neruojujame. Taipgi parduo-
dame American Express money or-
derius.

Sandėlis atidaras pirmadienio ir
ketvirtadienio vakarais iki 9:30 va-
landos vakare ir nedėliomis-sekma-
dienais nuo 10 val. ryto iki 4 val.
po pietų.

Budriko žymus radio programas
leidžiamas su geriausiais lietuviškais
talentais iš WCFL, 1000 kil. Radio
Stoties, 5:30 val. nedėlios vakarais
iki 6:30 P. M. Budriko amerikoniš-
kas programos kasdien iš Radio
Stoties WAAF, 950 kil., 8:30 rytme-
čiais, išskyrus sekmdienį.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel. CALUMET 5-4591

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir naktimis
miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos
niešti ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvi-
rų ir skaudžių žaizdų, uždekte
LEGULO Ointment. Jo 3 yd o m o s
ypatybės palengvins jūsų skaudėji-
mą ir galėsite ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jas taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taipgi pašalina
niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos
vadinamos ATHLETIC FOOT, su-
stabdo džiūvimą odos ir perplyšimą
tarpsčių. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskylusios
odos. Jos yra geros gyduolės nuo
visų išvirsnių odos li-
gų. LEGULO Ointment
gamtai suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargusių,
perštamų ir niežtinčių
kojų. Legulo Ointment
yra parduodamas po
75c, \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse
ir Milwaukee, Wis.,
arba atsiųskite money
orderį į:
LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDA

IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Pen-
tadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakarųškos
Tel. HEMLOCK 4-2473
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PECIAI, SALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MŲ MASINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAFAYETTE 3-3171
CHICAGO, ILL.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai
Pataisomi
Specialisto
John A. Kass. Duodama 1 metų
Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAFAYETTE 3-8617
Seniausią Lietuvių Jewelry
Krautuvę Brighton Parke
Isteigta 1915 metais

ŽALIOJI MĖTA

Žalioji Mėta (Var-
liamėtė) yra ir buvo
vartojama per šimt-
mečius kaip naminė
gyduolė. Žalioji
Mėta yra gera nuo
šlapumo susilakymo
ir nuo karščiavimo šlapumo ka-
nale. Gerai Žaliąją Mėtą gerti
nuo nereikalingų vėmimų. Yra
taipgi sakoma, kad ji gera nuo
akmeninės ir vandeninės ligų,
nuo vidurių išputimo ir nuo
kenksmingų gazų viduriuose,
nuo traukimų, sukimų ir visokių
nesmagumų viduriuose. Pasida-
ryk arbatos iš Žalios Mėtos ir
gerk kiek tik nori. Svaras šitos
Mėtos kainuoja \$2.00, o pusė
svaro—\$1.00. Prisiunčiam į na-
mus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus,
raumenų įtampą, kosėjimą su
šiomis slaptomis formulėmis, ku-
rios šio iš kartos į kartą. Sudėtis
grynų žolių, daugelis jų yra re-
tos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2—
(\$1.25) — sėkmingai vartojama
nuo reumatizmo, arthritis bei
lumbago daugelio dekingų žmo-
nų.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—
(\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Ar-
bata teikia greitų ir rezultati-
vų skilvio ligose, Puikiai luo-
suoja vidurius, juos sunumuoja.
STANIS Analgesis SALVE —
(\$1.00) — duoda STEBETINUS
rezultatus.
Atėikite arba atsiųskite "money
order". Gaunama geresniose ap-
teikose ir Wieboldt krautuvėse.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Sept. 10.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:
Metams \$9.00
Pusei metų 4.50
Trims mėnesiams 2.25
Vienam mėnesiui ..... .90
Chicagoje per išsiųsiojus:
Viena kopija ..... 4c.
Savaitė ..... .25
Mėnesiai ..... .90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsienio:

Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Užsienio Politika ir Republikonai

Republikonų partijoje yra kur kas daugiau izoliacininkų, negu pas demokratų. Naujajame kongrese republikonų atstovybė padaugėjo, palyginti su 81-ju kongresu. Todėl Trumano administracijai dabar bus sunkiau prarasti savo užsienio politikos sumanymus.

Stiprią moralinę paramą izoliacininkams suteikė buv. prezidentas Herbert Hoover, kuris savo kalboje, pasakytos gruodžio 20 d., patarė Jungtinėms Valstybėms trauktis iš Azijos ir Europos ir įsitvirtinti vakariniame pusrutulyje. Jo kalba buvo labai plačiai komentuojama spaudoje ir gavo daug pagyrimų iš republikonų senatorių bei atstovų.

Tačiau vyriausias republikonų vadas senate Robert A. Taft užėmė poziciją, kuri daug kuo skiriasi nuo Hooverio. Ohio senatorius sutinka padėti Europai apsiginkluoti, tik nenori, kad į Europos žemyną būtų siunčiama daug kariuomenės. Sen. Taft net pasisūlė bendradarbiauti su Trumano administracija, jeigu ji neatsisakytų informuoti jį apie savo planus ir su juo tartis.

Taftas atsistojo viduryje tarp izoliacininkų ir "internacionalistų", duodamas suprasti, kad jisai linksta daugiau prie pastarųjų. Jisai juk yra viešai pasakęs, kad šiais laikais tik "idiotas" galis būti izoliacininkas.

Griežtai priešingo izoliacininkams nusistatymo laikosi New Yorko gubernatorius Thomas E. Dewey, kuris tebėra "titulinis" republikonų partijos vadas, kaip buvęs jų kandidatas į JAV prezidentus 1948 m. Jisai viešai pasmerkė visus tuos, kurie stoja už Amerikos atsikarmą nuo savo tarptautinių įsipareigojimų ir už "apeasementą" politiką Rusijos imperializmo atžvilgiu.

Jo nusistatymui pritaria grupė liberalinių republikonų senate. Vienas jų, sen. Tobey iš New Hampshire, buvo pereitą penktadienį išrinktas į senato užsienio santykių komitetą, kuris svarsto kiekvieną sumanymą, liečiantį užsienio politikos klausimus, pirma negu jie pasiekia senato pilnatį, ir duoda savo rekomendacijas, ar juos priimti, ar ne. Gavęs vietą šitame svarbiame komitete, sen. Tobey tuojau padarė pareiškimą, aiškiai atmesdamas Hooverio pažiūras ir pasisakydamas už "konstruktyvią" bendradarbiavimo politiką su kitomis tautomis.

Kitas internacionalistas republikonų partijoje yra sen. Vandenberg iš Michigan valstybės, įtakingiausias iš visų senatorių užsienio politikoje. Jisai ilgą laiką sirgo, todėl jo balso pernai beveik nebuvo girdėt. Bet jisai pasveiko ir ketina netrukus sugrįžti į senatą. Kai sen. Vandenberg sugrįš, jisai veikiausiai vėl bus mažumos vadas užsienio santykių komitete. Jisai ir sen. Tobey eis išvien su demokratų dauguma, kuri remia administraciją.

Tuo būdu perspekta prez. Trumano kooperavimui su senato užsienio politikos srityje nėra tokie blogi, kaip galėjo atrodyti sprendžiant iš plačios reklamos, kurią spauda davė ex-prezidento Hooverio nuomonėms. Bet senatas ir atstovų butas tvirtai remia administraciją tikrai tuo atveju, jeigu ji pati žinos, kur ji eina, ir eis nesvyruodama. Aiški ir tvirta vadovybė yra svarbiausias dalykas dabartinės tarptautinės krizės metu.

APŽVALGA

300 METŲ LIETUVIŲ IMIGRACIJOS

Lietuviai pradėjo atvykti į Ameriką beveik prieš 300 metų, kada čionai dar nebuvo įsikūrusios Jungtinės Valstybės.

"Pirmas lietuvis imigrantas, pasiekęs šią šalį", rašo Amerikos Lietuvių Tarybos leidžiamas *Lithuanian Bulletin*, "buvo Alexander Carolus Curtius, atvykęs 1659 m. Jisai buvo pirmas klasiškųjų kalbų mokytojas holandų kolonijoje Nieuw Amsterdam, šių dienų New York. Curtius gyveno čia dvejus metus ir paskui sugrįžo į Europą, kur jisai įstojo į Leideno Universitetą, kaip "nobilis Lituanus" (bajoras lietuvis)."

Po kelerių metų atvyko į Ameriką daugiau lietuvių. Vienas būrys lietuvių, sako, atkeliavęs į New Yorką iš Tobago salos. Lietuvių imigrantai ėmė skaitlingai būriais vykti į Ameriką pasėkoje Napoleono karų, nuterijusių Europą, paskui — po 1831 metų sukilimo. Masinė lietuvių imigracija prasidėjo Amerikos Pilietinio Karo metu, po 1863 metų sukilimo nuslopinimo Lietuvoje.

Daugumas atvykstančių į Ameriką Lietuvos išeivių apsigyvendavo Pennsylvania valstybėje. Paskutiniame pereitųjų metų Lietuvių Biuletenio numeryje (233 Broadway, New York 7, N. Y.) yra ir daugiau įdomių žinių apie Lietuvą ir lietuvių.

BIMBOS MONOLOGAS

"Laisvėje" A. Bimba pasakoja:

"Nelaimingoji fašistinė 'troika', kuri sudaro Amerikos Lietuvių Tarybą, paskelbė 'laisvės mobilizacijos vąjį'. Nori, kad Amerikos lietuviai į Tarybos 'kiaušini' maišą supiltų šimtą tūkstančių dolerių.

"Reikia žinoti, kad kiekvienas Tarybos dokeris, nuėmęs fašistinei propagandai prieš Lietuvą.

"Tarybos laisvė yra fašistinė laisvė. Ji nepasitiki demokratija, žmonėmis. Ji norėtų, kad Lietuva vėl valdytų smetoniniai išnaudotojai ir sukčiai. Juk Amerikos Lietuvių Taryba ir Smetonos paskirtieji 'ambasadoriai' eina ir dirba ranka rankon."

Lietuva ambasadorių neturėjo ir neturi. Jos įgaliojimai ministeriai Washington, Londone ir kitur atstovauja Lietuvos valstybę, o ne koki jos buv-

sių režimą. Todėl Bimbos pasaka, kad Amerikos lietuvių Tarybos bendradarbiavimas su Lietuvos diplomatais reiškias jos norą atsteigti "fašistinę" ar "smetoninę" santvarką Lietuvoje, yra grynas humbugas.

Lietuvius ministerį Washington pripažino ir su juo kooperavo velionis Rooseveltas. Ar jisai buvo fašistas?

Pripažįsta Lietuvos ministeris ir su juo kooperuoja prez. Trumano administracija? Ar ji dėl to yra fašistinė?

Lietuviams komunistams turėtų būti sarmata, kad jų vadas taip kvailai per akis meluoja.

O gal būt jie mano, kad Bimbai, kaip to rusiško anekdoto generalui, "smegenų nereikia"? Jeigu taip, tai tada tenka paklausti: kokia gi yra ta armija, kurios generalas neturi smegenų — nei gėdos?

SINCLAIR LEWIS

Romėje prieš keletą dienų mirė garsusis Amerikos rašytojas Sinclair Lewis, sulaukęs nepilnai 66 metų amžiaus. Mirties priežastis — širdies suparaližiavimas.

Sinclair Lewis buvo pirmas Amerikos rašytojas, gavęs (1930 m.) Nobelio premiją už literatūrą. Labiausia pagarsėjo jo novelė "Main Street", kurioje jisai piešia Vidurinių Vakarų mažo miestelio gyvenimą. Kiti populiariai jo kūriniai buvo: "Babbitt", "Arrowsmith", "Elmer Gantry", "Dodsworth" ir "It Can't Happen Here". Pastarojoje apysakoje autorius vaizdžiai parodė, kas atsitiktų Jungtinėse Valstybėse, jeigu čia įsigalėtų fašizmas.

Po karo jisai gyveno daugiau Europoje, negu Jungtinėse Valstybėse. Paskutinį kartą velionis buvo aplankęs Ameriką 1949 m.

Apsigyvenęs Italijoje, jisai beveik nesusitikdavo su amerikiečių kolonija ir daugumas tik iš spaudos pranešimų apie jo mirtį patyrė jį gyvenus Romoje.

Lewisio antroji žmona, su kuria jisai prieš kelerius metus išsikyrė, yra Dorothy Thompson, pagarsėjusi laikraštininkė.

Chicago — didžiausias mėsos centras

Chicago yra didžiausias mėsos centras visame pasaulyje. Įvairių rūšių gyvulių 1950 metais Chicago skerdyklės gavo 6,219,055. Tuo tarpu antras savo didumu centras Omaha paskerdė 5,377,639 gyvulius.

Kiaulių 1950 m. Chicagoje paskerdė 3,679,270, galvijų 1,779,945.

VIENĄ MAŽOSIOS LIETUVOS DALĮ

PRISIMINUS

(Klaipėdos krašto prisiminimai)

Vieną Mažosios Lietuvos dalį, arba vadinamąją Klaipėdos Kraštą, buvo lemta po kelių šimtmečių trukusio atskirimo vėl su visa Lietuva susijungti. Tai įvyko 1923 m. sausio 15 d. Lietuvos kunigaikštis, Vytautas Didysis buvo dėl savo strateginių planų Rytuose šį kraštą kryžiuočiams perleis, ir to pasekoje buvo 1422 m. beveik nuo Palangos iki Tilžės besitiesias, apie 30 km pločio, ruožas nuo likusios Žemaitijos atskirtas. Vytautas nebuvo šio krašto išsižadėjęs, bet jam per daug nukreipęs dėmesį į Rytų plotus, nelabai prognozuojant, kad šis kraštas, kartu su kitomis pietų Nemuno pusėje esančiomis lietuviškomis sritimis kryžiuočių, arba vėliau iš jų išsivysčiusios Vokietijos valdžioje. Šio fakto pasekoje, Klaipėdos Kraštui buvo likta eiti skirtingais nuo likusios Lietuvos keliais ir kurti savo savitą gyvenimą.

Brangus buvo šis gintaro kraštas Lietuvai. Be sąvo, lietuviškos kilmės, Klaipėda buvo ir vienintelis didesnis valstybės uostas. Lietuvos sieną su Baltijos jūra ir gražiąją Nerungą pailgėjo iki Nemuno žiočių, ir aušrininkų viltys susijungti Didžiąją ir Mažąją Lietuvą, buvo didžia dalim įvykdytos. Tačiau įdėtos viltys ir užsimojimai netaip sklandžiai ir greitai pildėsi. Lėtas Klaipėdos krašto lietuvių politinis sąmonėjimas, mažas prieauglis lietuviškų atstovų vadinau Klaipėdos krašto seimely ir kiti sunkumai paliko labai šviesių praeities atminimų. Buvo norima, kad viskas vyktų greičiau, sklandžiau, ir todėl būdavo neretai Mažosios Lietuvos vardu išgirstama nepozityvios kritikos ir pastabų.

Tačiau yra džiugu, kad ir mūsų Naujame Pasaulyje, toli nuo anų gintarinių krantų, nėra Mažosios Lietuvos problemų pamirštama, ir jos gyvenimo klausimai yra besikuriančių Mažosios Lietuvos bičiulių ratelių ir lietuvių visuomenininkų vis aiškiau keliama ir gvildinama. Jie Mažosios Lietuvos išlaisvinimo kovą suaktualina ir palengvina.

Kai šis kraštas buvo perleistas kryžiuočiams, ir jį atskirais nemazais skaidius ir vokiečių laikui bėgant, nemaža vokiečių ordono riterių metė savo apžadus ir ėmė derlingesnę lietuvių valstiečių žemės kurti savo dvarus. Atsikrausę miestelėnai, sukūrė vokišką krašto administraciją, ir nušūnė lietuvių į baudžiavinių eiles, ėmė vadovauti kra-

to ekonominiam ir politiniam gyvenimui. Vietiniam piliečiui net buvo draudžiama gyventi mieste ir mokytis amato. Šis ateivių sluoksnis nebuvo labai storas ir paprastame kaime jis tiesioginiai mažai tesireiškė. Tačiau jo sukurtos administracijos dvasia ir forma šimtmečių bėgy aprizgo lietuvių valstiečio gyvenimą ir jis su laiku su ja apsisprato ir susigyveno. Tačiau šis susigyvenimas tevyko labai pamažu ir jis buvo daugiau iš viršinis. Jog kitioki atveju, Pajūrio lietuvis nebūtų per 600 su viršum metų išlaikęs didelį daugumą savo papročius ir kalbą; ir tai padarė jis, tur būti, žymia dalim, savo žemaitiško šaltumo ir savistovumo dėka. Tačiau, iš kitos pusės, tai dar nereikia, kad vokiškos gyvenimo formos negalėjo jo per tiek šimtmečių visiškai paveikti ir gyvenusias kartas nuo kadaise protėvių eitų bendrų kelių atitolinti.

Mažoji Lietuva ilgėjosi susijungti su Didžiąja Lietuva ir Maž. Lietuvos politinės sąmonės reiškejai šią mintį puoselėjo visais laikais. Ši bendro ilgesio mintis pagimdė "Aušros" ir knygnešių laikus, kurie yra neatskiriamai surišti su visos lietuvių tautos kovomis dėl savo laisvės ir nepriklausomybės. Nors politinės ir istorinės sąlygos nebuvo palankios ir laisvės pasiekimo idealas ne toks artimas atrodė, kovų tęsimams netrūko vilties ir pasiryžimo. To pasiryžimo vėdamas, 1918 m. lapkričio 30 d. susirinko Tilžėje ir "Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba", kur remdamasi tuolaikinio Amerikos Prezidento Wilsono patalbos tautų apsisprendimo teisės punktais, pareiškė savo valią atsiskirti nuo Vokietijos ir susijungti su Didžiąja Lietuva. Šias Maž. Lietuvos pastangas rėmė ypač Amerikoje ir Rusijoje gyvenę lietuviai. Jei vietinės lietuvių pastangos ir besikuriančios Didž. Lietuvos vyriausybės reikalavimai būdavo priešų visokių būdų slopinami, tai Amerikos lietuviai visada galėjo nevaržomai pasiauti savo nuomone pasakyti. Jie ir šį kartą aiškiai pareiškė, kad Lietuvos valstybės turėtų apimti visas lietuvių gyvenamąsias žemes ir Mažoji Lietuva turi būti sujungta su Didž. Lietuva. Tačiau Paryžiaus taikos konferencija 1919 m. teatsižvelgė tik dalinai į šį lietuvių reikalavimą ir nuo Vokietijos teatskyrė tik Mažosios Lietuvos dalį, vadinamą Klaipėdos kraštu.

Šis kraštas tačiau nebuvo li-

suojungininkų prie Lietuvos prijungtas. Jame pasiliko ir toliau ramiai vokiečiai viešpatauti, pasišovę sukurti vadinamą Freistaatą.

Iš kitos pusės kėsinosi į šį kraštą ir lenkai. 1923 m. sausio 15 buvo Klaipėdos Kraštas vietinių lietuvių sukilimui, padedant broliams savanoriams iš Didž. Lietuvos, prie lietuvių prijungtas. Šalia kitų kovotojų, sukilėlių priskyrytė ma. t. a. a. Martyną Jankų, dabartinį generalinį konsulą Amerikoje p. Budrį, a. a. Vanaigį, Reizgį, Saulinskį, Streikį ir kitus. Sukilėlių Direktorijos priskyrytė dabartinis Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas, E. Simonaitis. Ypatiną pagarbą reikia čia prisiminti ir kitą Amerikos lietuvių Ivaškevičių. Šis garbingas tautiečių paaugokio nemažą dalį savo turto Klaipėdos krašto sukilimo komiteto veiklai remti, ir pats važinėjo po kraštą ragindamas lietuvius kovoti ir ginti savo teises.

Džiaugsmingos nuotaikos lydėjo Klaipėdos krašto prijungimo dienas. Nors daugelis Centro Vyriausybės atstovų, takti sumetimais, laikėsi atsargiai, paskiri lietuviški sambūriai sutiko šį žygi entuziastiškai. Prie pervažų, kur anksčiau stovėdavo muitinės bajoras, buvo pastatyti garbės vartai su užrašais: "Sveiki broliai!" Daugiau susipratusieji džiaugėsi, norėjo ir buvusį rubelį užausti užartiti eiti; kiti broliai žiūrėjo į vienas kitą atsargiau — 600 metų buvę atskirti, vieni kitus sunkiau be atpažino...

I Klaipėdos kraštą pasiliejo daugiau lietuviškos tautinės, literatūros, negotiškos raidės, raštų, skelbimų ir knygų. Atrodė, kad prasidės naujas gyvenimas, naujas gyvenimas iš pat pradžių.

Tačiau, nevisos sukilėlių viltys liko įgyvendintos. Sunkiomis Ambasadorių konferencijomis Paryžiuje išdavamis, kurių teisės veik ištiesus, Klaipėdos kraštui buvo suteikta plati savivalda, arba autonominė. Aiškiau pasakius, beveik visa nuo kryžiuočių laikų vokiečių sukurta krašto vidaus administracija, su vokiečiais valdininkais ir tarnautojais, buvo palikta savo vietoje. Lietuvos Respublikos aukščiausias atstovas buvo prezidento skiriamas Gubernatorius, kurio svarbiausios funkcijos buvo atstovauti Respublikos Vyriausybei, pasirašyti ar atmeti krašto seimelio leidžiamus įstatymus, skirti krašto direktorijos pirmininką, kuris savo ruožtu turėjo turėti vokiškos daugumos seimelio pasitarimą ir t. t.

(Bus daugiau)

— Gen. Eisenhoweris penktadienį tarėsi su Danijos karaliumi.

VIDMONTAS

KOMUNIZMO NUOTRUPOS

12. Iš pasilikusių užrašų (Tesių)

— Arba va, žinai, kad ir dabar, — tęsė dėdė — toliau, — suvežėm, žinai, prievolinių javų pilnus sandėlius, o stogai kiauři... Lietus, kaip davė, ir pūsta javai. O jiems kas? Ar jų? Tas pat ir fabrikuos. Štai dėl ko jie neturi. Štai dėl ko ir mes tuoj neturėsime. Su krašto ūkiu, žinai, kaip su cirko komedijantu. Prie įvairių triukų reik jį išmokyti, išmokyti iš palengvo, o jei iš karto jį priversi daryti tokius neįprastus judėjimus, tai jis išsisuks ir kojas, ir rankas, ir liks niekam netikęs, o jei ko gero, tai dar ir sprandą nusisuks.

Mudu su Vladu tik žiūrėjom į tą seną kaimietį ir stebėjomės jo sveika logika, sveikais samprotavimais.

— Taip, taip, šitąjį, — tarė "filosofas", o paskum jau kreipėsi į Aliosą: — Kaip tau tas viskas atrodo? Ar šitas senis turi nors truputį tiesos?

— Aš nežinau... Mes tokių klausimų nesvarstom... Bet kad pas mus kažkas negera, tai... tikrai...

— Tai kodėl nesvarstot? — Išterpė ir Vladas.

— Mat... mat... — mikičiojo Aliosa, — pas mus nėra kritikos, tik savikritika...

— Kaip tatau, šitąjį? — Pastatė akis "filosofas", — tai jūs kritikuojat tik save, kad mažai padarėt, arba negerai padarėt, o kad jums mažai atlygina, kad jūs neturite nė kampo, kad neturite peno nei kūniui nei dvasiai, tai apie tai turit tylėti, šitąjį, ar taip?

— Apie tai kalba mūsų vadai. Kiekvienas negali kištis į aukštąją politiką, dėdė. Tokiu atveju išsivystytų krašte nepasitenkinimas, nusistatymas prieš vadus, prieš valdžią, galop, ateitų noras nuversti ją, o liaudies priešai, juk to tik ir laukia.

"Ech, jūs dvasios ubagai!" pagalvoju ir norėjau pulti ir jį patį ir jį santvarką, bet... neleido ambicija, kad Birutė nepagalvotų, jog tatau iš pavydo dėl jos...

— Ar jūs nenorite kritikuoti, ar negalite? — ir vėl išterpė Vladas.

— Na, mat, — tarė dėdė, — aš girdėjau, kad pas juos yra ne kritika, bet savišplauka.

— Hm... — sumykė "filosofas" ir nušipsojęs tarė, — ar tatau reiškia, kad pats save ir išplakti turi?

— Ne, išplauka kitas, — tarė dėdė, — bet

jis turi prisipažinti. Mat, ten ne tik kritikuoti, bet net galvoti apie tai draudžiama. Jei tik mažiausias įtarimas, tai tave areštuos ir tada jau, žinai, prisipažinsi viską. — ne tik ką negalvojai, bet ir sapnavai. Ar neteisėb, vaikė? Aliosa tylėjo.

11.

Po vadinamo Birutės susiziedavimo, aš, norėdamas kuo nors užpildyti tuščią gyvenimą, ir vėl pasinėriau į komunizmo studijas; skaičiau aMkrką ir Engelsą, o taip pat Lenino ir Stalino raštus, stengiausi išsikalbėti su turinčiais galimybę nuvykti į Rusiją, o taip pat ir pats slaptomis pralindau į vadinamą Baltgudijos TSR, ir turiau prisipažinti, juo toliau, juo didesnė praraja darėsi tarp tų gražių skelbimų idėjų ir gyvenimo tikrovės.

Aš pradėjau kankintis. Nusivylimas pavirto kažkokia liga, kuri vertė mane gylintis bei tyrinėti vis daugiau ir daugiau, o tas tyrinėjimas dar labiau gilino žaizdas bei kančias.

Birutės nuo sužadėtuvių beveik nematė, nes namo pareidavau gana retai. Net valgydavau dažniausiai pas draugus. Ir kai išnetyčių vieną dieną sutikau ją tarpdury, tai nustebau iki kraštutinumo. Ji buvo išbalus, suliesėjus ir kentė, atrodo, kaž-

kokias sielos kančias, kurios, deja, tik jai vienai tebuvo žinomos, nes užsiminus apie tai, Vladui ir motinai, jie tik pečiais patraukė. O vieną vakarą, kai parėjau anksčiau, radau ją vieną, beverkiandą kruvinom asarom.

— Na, kas yra, Birute? — paklausiau švelniai. Išliko man buvo jos gaila. Ji neatsakė nieko. Tik dar labiau įrėmė galvą į sukryžiuotą ant stalų rankas ir dar labiau trūkčiojo nuo verksmo pečiai.

— Sakyk gi, sakyk, Birutele... Ar tėvai barė, ar galbūt... Aliosa?...

— Atstok su savo Aliosa... Jis čia tiek prikiho prie manęs... Aš jį lauk išvairiau. Pasakiau... pasakiau, kad aš jo nenoriu nė matyti...

— Tai kodėl? Juk taip sutikot, Mylėjotės...

— Aš jo niekuomet nemylėjau... Aš nenkenčiau jo, jei nori žinoti. Aš tik norėjau pabėgti... pabėgti nuo savęs, nuo mano kančių, nuo gyvenimo ir... ir... nuo tavęs...

— Ir nuo manęs, Birute? Kodėl? Ar aš ką blogo padariau?

— Aš tiek kentėjau... pernelyg kentėjau...

— Dėl ko, Birute? Tik pasakyk... Jei aš galėčiau, tai viską padaryčiau, kad bū-

tum laiminga. Net dangų palenkečiau.

— Taip, dangų... O per šiuo trejus metus nė vieno švelnaus žodžio... Tik knygų, susirinkimai, darbai ir... galbūt, kita...

— Birute! — sušukau, — atleisk, jei gali. Aš, tiesa, buvau užimtas, bet... bet... aš maniau, kad tu visai nesisidimi-manim. Aš juk taip pat kentėjau...

Ji staiga pakėlė pilnas asarų akis ir pažvelgus į mane sušuko:

— Vyta! Vyta! —

— Birute!

Aš priglaudžiau ją prie savęs ir mes jautėm, kad širdys plaka kartu...

Po to ji vėl atsigavo, sugrįžo dingęs linksmumas ir dainos skambėjo, kaip seniau. Tik protarpiais kažkokios liūdesio debesėlis pridengdavo jos išlykusių veidelių, ir kai aš paklausdavau priežasties, tai atsakydavo:

— Aš bijau...

— Ko, Birute?

— Kad nepavogtų mūsų laimės, — pa juokaudavo jina.

O kartą parėjo tokioj nuotaikoj, kad net visi leipom iš juoko.

(Bus daugiau)

BOLŠEVIKINĖ DEMAGOGIJA

Antanėlis ne-„Laisvėje“ gruodžio 29 d. bimbina: „Iš gilumos širdies vėlinu, kad lietuviški kryžiai mažiau meluotų.“

Kur tas melas? Prikelkite Rainių miške, Praveniškėse ir per visą Lietuvą tik per vienus bolševikų okupacijos metus išžudytuosius! Antras „vėlinimas“: kad visi naujo karo kurstytojai galą gautų.

Niekio neturime prieš, kad jie Maskvoje gautų galą, nes tie kurie pagaliau griebiasi ginklo apsiginti nuo Maskvos imperializmo nėra tie kurstytojai.

Toliau jis giria, jo nuomone 100%, teisinga Indijos premjero Nehru protinga išsireiškima, kad karo ir ginklais kovos tarp kapitalizmo neišspręsi. Tegu šios santvarkos praktikoje įrodą savo pirmenybę.

Su tuo galima būtų sutikti, jei Maskva ir III Internacionalas leistų toms teorijoms lygiai greičiai gyvuoti ir pasireikšti, bet visa bėda, kad Maskva tą savo sistemą įgyvendina jėga ir teroro pagalba. Nuo 15 iki

18 milijonų kitaip manančių randasi be teismo uždaryti už spygliuotų vielių Sibire ir saugomi iki dantų ginkluoti NKVDistų ir šunų, milijonai išžudytų ir toliau žudomų. Jei ta teorija būtų teisinga, tai nebūtų Geležinės Uždangos, o kas norėtų, atvyktų iš ten pas mus į „supuvusią“ kapitalistinę santvarką ir papasakotų kaip ten gerai gyvenasi. Ir iš čia laisvai leistų vykti kas tik panorėtų pasigėrėti tuo rojumi.

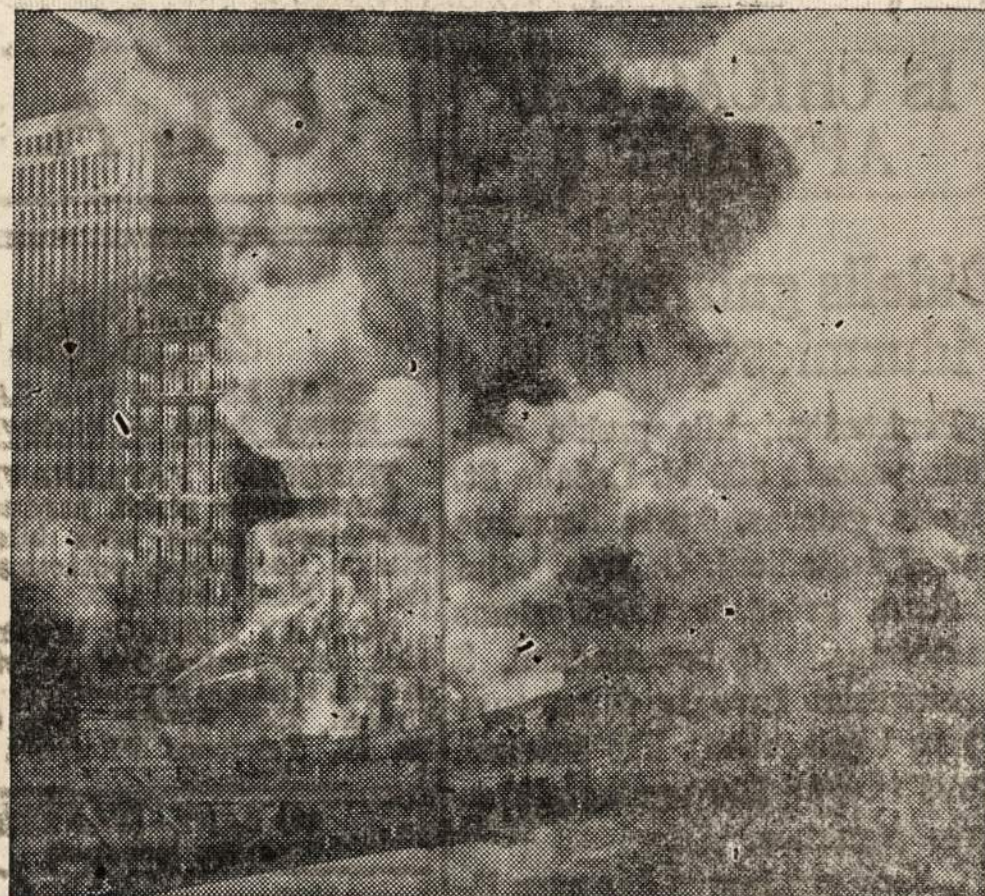
Galvojant logiškai Stalinas ir Ko. yra komunizmo priešai Nr. 1: jie ten naudojami pilniausia laisve ir visiems kitiems egoistiškai pavydi jos. Kaip būtų gera, kad kaip pirma, taip ir dabar žmonės važiuotų vienas pas kitą ir į kitas šalis pasimatytų ir pažiūrėti, kaip kas gyvena. Bet taip nėra ir nebus, nežiūrint ką ten propagandistai iš „Laisvės“ belepėtų. Šimtai tūkstančių lietuvių yra ištremti į Sibirą, bet iš jų gražinamas vienas kitas, desperačioje pasizadėjęs išdavinėti savo brolius NKVD. O užmaskavimui tokių, paleidžiamas ir vienas kitas džiova sergas ar toks, kurio dienos jau suskaitytos. Dažniausiai tokių nelaimingųjų šeimos nariai pasilikę ir toliau Sibire įkaitais. Štai „Laisvės“ rašo, kad „draugiškoje Tadžikų respublikoje, Alma Ata mieste, gaminamas penicilinas ir streptomocinas visom kitom respublikom“. Kodėl tad netaip seniai J. A. Valstybės buvo užplūstos laisvais, prašančiais tų vaistų ir kodėl staiga tie prašymai nutilo? Ar ne todėl, kad ten, „laisvės šalyje“, užtenka paspausti mygtuką ir bus rašomi laišukai, paspausi vėl — ir burnos bus užčiauptos? Ten net nėra taip, kaip operetėje „Geiša“, kur gubernatorius sako: „Aš ne įsakau, o tik primeniu, kad aš esu gubernatorius“. To „laisvės šalyje“ nė tokios komedijos nereikia: tik pamėginti taip rašyti, kaip A. Bimba ir Ko. rašo šioje „ne-laisvoje“ kapitalistinėje šalyje, prieš tai „supuvusią“ kapitalistinę sistemą, ir geriausiai atveju, nedaskaitęs kelių šonkaulių, atsidursi „kur Makaras veršių neganė“.

Bet nėra ko bijotis dėl Bimbos šonkaulių: tokio šebuko Sovietuose nėra — joks opozicinis žodis negali pasirodyti. Ar prie tokios „laisvės“ gali abi sistemos gyvuoti drauge ir įrodyti, kuri iš jų teisinga? Štai kodėl Stockholm „taikos“ kongreso nutarimai sveikai protaujančio žmogaus neįtikina. Jo propaganda lygi tam, kad: būkite už taiką, nesipriešinkite gengsterio revolveriui, jei jis jus užpuola. Bet ir gengsteris dar būna padoresnis: jis tik apiplėšia, bet neverčia „savo aukos“ jį garbinti. Štai kodėl tik mūšis gali patikėti tokia teorija ir Maskvos „taikingais“ norais. Stockholm „taikos“ šūkis: „Pasiduokite ir bus taika. Priimkite laisvę noru mūsų sistema ir neverskite mus, proga pasitaikys, kai jūs užsižiosiopsite, atstatyti ginklų ir įtikinti“. Tuomet mes atsiųsiame jums „amerikonus“, kaip kad Lenkijai atsiuntėm Rikosovskį ir visas kitas liaudies respublikas apdalinom naujos sistemos taikingais mokytojais.

Lietuvoj prie kiekvieno „ministro“ priskirta po tris pagalbinikus rusus, kurie tikrumoje ministeriauja, o lietuvis „ministras“ vaidina Biblijos šuniuko rolę. Tiek šiandieną.

39 MILIJONAI IS 2 CENTŲ

Jei būtų pakelti mokesčiai 2 centais už gazolino galioną, per metus ilinnojaus valstybės išdas surinktų \$39,544,000 papildomų pajamų. Jos eity kelių taisymsi ir palaikymui.

Chicago vidurmiesty prie upės įvyko didelis gaisras. Surinkto tūkstančiai žmonių gaisro stebėti. Dėl įvykusios eksplozijos gaisro metu žuvo keturi gaisrininkai.

BALTŲJŲ RUSŲ KETINIMAI

Emigracijoj einanti rusų kalba spauda paskutiniu laiku vis dažniau svarsto Rusijos likimą. Tos spaudos tvirtinama, kad, karui prasidėjus, komunistas gausiąs galą ir tuomet Rusija atgimsianti senose savo buvusiose ribose ir dar priedu gausianti, ar privales gauti, kas Stalino dabar turima ir dar Konstantinopolis su Dardanelais. Tuomet esą Europoj įsigalėsianti ilgam taika, nes rusų imperija tą taiką palaikysianti.

Idomu, kad toji spauda mažiausiai kalba apie tai, kokia būsianti tvarka toj atgimusioj rusų imperioj su įvairiais priedais. Tiesa, tarp rusų emigrantų esama dviejų politinių lagerių, tai monarchistai ir respublikos šalininkai ar demokratai, tikriausiai liberalai.

Rusams monarchistams emigracijoj dabar vadovauja generolas Turkulovas. O liberalams iš seno — Kerenskis. Kerenskis savo pranešimuose jau ne kartą yra pasisakęs, kad atgimus, ar komunistų nusikračiusi Rusija, privalanti pasilikti savo buvusios carų imperijos sienose, gal su tuo priedu, kurį dabar Stalinas turi. Taitai čia monarchistų ir liberalų nuomonės ar norai pilnai susiderina. Jei Kerenskio vadovaujami liberalai kalba apie būsimą Rusijos tvarką, tai teigia, kad būsianti atkurta respublika, bet ir tiek. Tiesa, kartais pasisako, kad bus toji respublika demokratiška ir jos sienose visos kitos tautos turės lygias su rusais teises ir jausis saugiai ir gerai. Kai kartais toji liberališkoji rusų spauda mėgina nuodugniau prasitarti apie tos būsimos respublikos tvarką, tai iš skaitytųjų pasipila protestai, girdi, dabar ne laikas apie tai kalbėti, nes parvykė nežinome ką ten rašime.

Rusai emigrantai užsilikę V. Vokietijoj paskutiniu laiku gyvavo rodosi, ypač ten judrus monarchistų rusų veikimas. Jie ten pereitą vasarą per savo generolus pradėjo megsti ryšius su JAV aukštesniais karais, bet vėliau JAV okupacinė vyriausybė V. Vokietijoj susigriebė ir uždraudė JAV kariams su monarchistais rusais generolais palaikyti ryšius bei kalbėti ar tartis dėl rusų žemės likimo.

Neseniai Miunchene įvyko gausus rusų monarchistų susirinkimas. Susirinkime pasisakyta apie atgimusios Rusijos sienas ir tarta, kad Vilniaus

žemės, Lvovo sritis turinčios priklausyti būsimaj Rusijai, o taip pat tai, kas dabar Stalino turima, dar priedu Konstantinopolis. Kai tame susirinkime dalyvavę kazakai ir ukrainiečiai išgirdo monarchistų rusų monarchijai tiesiamas sienas, tai jie pakėlė ten toki triukšmą, kad turėjo įsimaityti volkiečių policija, nes būta peštynių.

Labiausiai ukrainiečius įskaudino monarchistų pasisakymas, kad Lvovo sritis esanti iš senų laikų tikrai rusų gyvenama.

Tikrai praėity ten su žiburiu ir dienos metu nebuvo galima

surasti ruso, o dabar Lvovo žemėse nėra nė vieno ukrainiečio.

Lenkų spaudos žiniomis, iš Lovo srities išgabenti į Sibirą visi ten buvę gyventojai kaip lenkai, taip ir ukrainiečiai, o į jų vietą atgabenti rusai ir kalmukų kilmės žmonės.

Vilniaus srity taip pat eina sparti rusų kolonizacija. Jei kitose Lietuvos vietose dar maža kur pasitaiko kaimie rusų kolonistų, tai Vilniaus apylinkėse jų daug, ten esama kolchozų išimtinai rusais apgyvendintų. Taigi, ateity rusams monarchistams nereikės remtis praėjimui įrodinėjant, kad tose žemėse gyvena rusai — jie galės sakyti, kad štai ten dabar be rusų kitų tautų kilmės gyventojų nėra... nes tokių nebuvo.

Tatai tarp bolševikiško ir rusų monarchistų imperializmo esama tvirtos sąjios: ką vieni dabar sėja, ateity kiti žada šienauti.

Bet... buvusios pavergtos ir dabar rusų bolševikų vergiamos tautos akylai seka baltųjų rusų ketinimus, ir netenka abejoti, kad vakarietiškos demokratijos fronte ateity lemiamą žodį turės tos dabar rusų vergiamos tautos. Jau dabar įvairiuose Europos sambūriuose tos tautos kiekviena proga kelia savo balsą. O be to, tos tautos ir tarp savęs mezga glaudesnius politinius ryšius.

—P. B.

Centralinėj Italijoje penktadienį įvyko žemės drebėjimas.

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet
ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRAnswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsilieps versumui telefonai,
Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HUmpt 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir
Penktad. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treč. ir šeštad. tikrai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p. p.
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: VIRginia 7-2421

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. Lafayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v.
trečiad., penkt. ir šeštad. 3-8 v. v.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč. šešt. 2 iki 4
Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Rezid. Telefonas: Vincennes 6-3900

Pirkite tose krautuvėse, kurios
GARSINASI „NAUJENOSE“

Ofiso ir Namų Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso tel.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: COMmodore 4-8564
10838 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiad. ir Sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatsiliepiu saukite...
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 30 metų praktikavimas
jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastis galvos skaudėjimui,
svaigimo arba aptemimo, nervuotumui
skaudama akių karštį, atitaiso
truparegystę ir toliau regystę.
Prirengia teisingai akinius. Visuose
atsitikimuose egzaminavimas daromas
su elektra, parodancia mažiausias
klaidas. Speciali atida atkreipiamą
į mokyklos vaikus.
Vaziuojų į namus.
Val.: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v.
Šeštadieniais iki 6 valandos vakare.
Serėdomis uždaryta visą dieną.
O Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos
be akinų. Kainos pigiau kaip
pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YARDS 7-1373

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų: 35 metų praktika palengvina
akių tyrimą, kuris atliekamas su
didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti,
negalite sėdėti įverti ir adata, akys
bijo astrios šviesos, nežiūrėte skaityti,
užleikit patirti pas Dr. Michel —
nieko nekainuos.

Antaus aukštąs
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YARDS 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel. YARDS 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną,
išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-13.

CONRAD PHOTO STUDIO
(Lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
Visų rūšių nuotraukos. Moderniškai įrengta su Hollywood šviesoms.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, Radio, televizijos setai, baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Naujas Muzikalis Instrumentas

Televizija, Radio ir Patėfonas kruvoje. Televizija perduoda paveiklus aiskiai ir gražiai visas stotis.
Radio groja visas bangas A. M. ir F. M. Patėfonas, fonografas groja visas plokšteles-rekordus automatiškai. Tokis muzikalis instrumentas gražiaiame kabinate paroduodamas už \$299.95, su pilna 1 metų garantija.

Bargenai ant TV, Radio, Piano Akordijonų.
Motorola Television už \$39.95
Philco Television už \$39.95
Television F už \$59.95
RCA Victor Television už \$69.95
General Electric Television už \$69.95
42 Televizijos, vertės \$200 už \$100.00

225 Televizijos Setai, sumažintos kainos iki 20 procentų.
Visos TV garantuotos. Groja gerai. 6 patyrę mechanikai sutaiso gerai. Spinet mažutis pianas, naujas, 66 notų \$99.95
Spinet naujo stiliaus pianas, vertės \$800.00 už \$499.50
Piano Akordijonai 88 basų už \$79.50
Piano Akordijonai 99 basų už \$109.50
Piano Akordijonai 120 basų už \$149.50
10 tūkstančių klasiškų rekordų-plokštelių bus išparduota už 15c. viena. Ant visų prekių suteikiama lengvas dalinis išmokėjimas sulig pirkimo sąlygas.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel. CALumet 5-7237

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 val. vakare ir nedėliomis-sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
BUDRIKO žymi Radio Programa su geriausiais lietuviškais talentais iš WCPL 1,000 kil. Radio Stoties 5:30 nedėlios vakarais iki 6:00 P. M. Budriko angliu kalba radio programa iš WAAF 950 kil. 8:15 kognatų ryta, išskyrus sekmadienį.

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE & LOAN ASSN

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. LAF. 3-1085
CHICAGO 32, ILL. B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit **BOROCYL OINTMENT**. Jūs pagelbėsite daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimą. Taigi vartojamos nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskit Money Orderj arba puvykite į: **BOROCYL CO., 141 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.**

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$28,000,000. Atsargos fondas \$2,600,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 22, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRginia 7-1141.
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

PASKOLOS NAMŲ PIRKIMUI PATAISOMS

Planuokit... Taupykit... Turėkite!

Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

4559 S. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone: YARDS 7-0145

DU FRONTAI...

(XX-jo amžiaus politikos, kultūros bei dorovės sutemose)

Praeity gyvenę idealistai rašė ir tikėjo, jog XX-tas amžius duos žmogui tikrą laisvę ir gerbūvį, be to, tame amžiuje sužydės mokslas, pakils kultūra ir dorovė: žmogus žmogui taps brolis. Daugelio idealistinio turinio knygų autoriai taip tikėjo. Daugis socialinių mokslų — ekonomijos mokslų kūrinių apie tai bylojo. Tačiau jų viltys neišsipildė. Kultūrinio bei dorovinio kilimo vietoj tematomė smukimą. Mokslas? — Technikos mokslas gal davė daugiau negu praecy buvo viltasi. Čia paminėtina atominės energijos atpalaidavimas, sprausminio lėktuvo, su 600 mylių greičiu, pritaikymas gyvenime — tikriaus kare. O ką jau bekalbėti apie radiją! Tik prisiminkime televizijos stebuklą, spalvotą televiziją, radarą, modernųjį automobilį, karo raketą, narlaivį. Bet argi žmogus dėl to daug ką laimėjo? Argi jam palengvėjo gyvenimas? — Visi chorų atsakysime, jog ne. Ir tikrai ne, nes technikos mokslas, taip pat žymiausi išradimai pritaikyti daugiausia karo reikalui. Viskas karui. Viskas moderniam ir masiniam žmonių žudymui. Tai ir yra XX-tojo amžiaus mokslo laimėjimas. Išimtį sudaro medicinos mokslo laimėjimai.

Tuo tarpu XX-tojo amžiaus kultūra-dorovė smuko. Tačiau buvo geros valios, didžios išminties, šviesių asmenybių, kurių beldėsi į pasaulio sąžinę. Jų balsas tačiau liko tyruose šaukiančiųjų balsu. Blogis įsivir ir visados laimėdavo. Gėris ir grožis visad buvo paniekintas ir nustumtas. Užtat kultūra smuko. Ji ir negalėjo nesmukti. Tikrosios dorovinės kultūros vieton iškilo civilizacija, o gal tikriau — pseudocivilizacija. Blogio ir melo garbintojai šiame amžiuje galybėn iškilo. Jie iškėlė garbės altoriu neapykantą, vergiją, ne-

dorovę, klastą ir melą. Jie pavertė melą tiesa, o tiesą jų lūpomis ir mirties baumės bauginimu pavirto melu. Ir tikrai Dievą daugis prarado. Ir daugybė šventyklų kunigaikščių ėmė garbinti ne Dievą, bet dievukus, net raudonąjį šetoną — Staliną.

Iškilo štai dievaiciai-stabai Stalinas, Hitleris. Ir milijonai garbingųjų ėmė juos garbinti. Girdėjosi minčių balsas, jog nebebus kitų dievų ant žemės, o tik vienas Hitleris, — tos minios šauktė šaukė Vokietijoje ir garbino rudąjį dievaitį — balvoną Hitlerį. O tojo dievaicio evangelija šimtais tūkstančių egzempliorių išspausdinta buvo platinama Europoje. Rudojo dievaicio garbintojai norėjo prievarta paversti tikėti pasaulį į šio rudojo stąbuko dieviškąją misiją žemėje.

Be Visagalio dvelktelėjo ir parudavusios žemės šalį, į rudosios nacinės religijos šalį — ir nacinės religijos dievaitis Hitleris staiga išnyko, kaip dūmas blaškomas vėjo. Dabar mums atrodo, jog ir iš viso jis negyveno ir tokios religijos gal ir nebuvo.

Tačiau raudonasis dievaitis Stalinas dar ir šiandien sėdi savo raudonajame soste Kremluje. Jo galybė tikrai išaugo ir išbūjojo. Šiandien jį priedarba garbina 800 milijonų žmonių. Ir šios naujos religijos dievaicio — balvono sostas, visi rūmai, puošnios ir prabangios salės, tirštai nudažytos ir tų balvonų neikinčiųjų kraurju.

Mirtis aplinkui viešpatauja. Miršta netikintieji tyliai, miršta baisyose kančiose ir šauksme. Miršta dieną ir naktį. Iš netikintųjų ir tų raudoną stąbūvą kaukolių statomi aukščiausi pasaulio namai — dangoraižiai — namai sovietų. Žudomų tautų, milijonų žmonių, baisus

VLADAS SAURIMAS

šauksmas ir rytus, vakarus, pietus ir šiaurę sklinda oru ir dangumi. Vakary pasaulis tik po 33 metų pirmą kartą teikėsi tą balsą, tą šauksmą, išgirsti. Žudomų milijonų žmonių kraujas srauniai teka į visas keturias pasaulio šalis. Ir kada saulė sušildo tos kraujo upės vis srauniau ir plačiau veržiasi pro slėnius, pro kalnus, pro geležinę uždangą, į laisvąjį pasaulį. Laisvojo pasaulio žmonės dabar pradeda stebėtis, koks raudonas tų kankinių kraujus. Kiek daug to kraujo teka? Ir kiek galėtų būti nužudyta žmonių, kad tiek daug kankinių kraujo jie mato? — Jie klausia patys savęs, nes jau daugis išgirdo, daugis pamatė tos raudonosios religijos šalies kankinių šauksmą ir kraują.

Suskilo pasaulis.

Viename žemės kamuolyje telpa du pasauliai. Vienas rytų, kuris išpažįsta savo religiją, turi savo dievaitį Staliną, siekia užvaldyti visą pasaulį. Antras? — Vakary demokratiniis — kapitalistinis pasaulis. Pasaulis pasidalijo į dvi dalis: į du frontus. Vakary frontui vadovauti ėmėsi Amerika.

Rytų raudonasis frontas turi savo pasaulio užvaldymo idėją, savo dievaitį Staliną. Amerika? — Ji atrodo jokių idealų neturi, nes gerai gyven-ti, atrodo, nėra idėja? Tiesa, Amerika pripažįsta žmogui laisvę. Čia žmogus yra paties savęs viešpats. Užtat sunku jam suprasti pavergtą, nelaisvą, rytų raudonojo pasaulio, žmogaus laisvės ir gyvenimo troškimą.

Užtat ir neišgirdo amerikietis Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagalbos šauksmo, nesuprato tų trijų tautų mirties baimės ir laisvės troškimo. Ir po to ėjo nelemtos nuolaidos. Stalinas garbintojų religijos šalies reikalavimai buvo be saiko dideli. Bet ką raudonieji reikalavo Amerika viską davė. Tik prisiminkime bent dalį tų nuolaidų, tų dovanų, kuriomis sovietai buvo apdovanoti Teherane, Jaltose, Potsdame, Berlyne, New Yorke, Paryžiuje ir kitur. Ir vėl klausimas. Argi tos dovanos sovietams buvo būtinos ir reikalingos? Kas priervert 1945 metais Ameriką visus II-rojo Pasaulinio karo laimėjimo vaisius atiduoti raudoniešiams?

Juk pasaulio vadžios po didžiojo Vokietijos sutriuškini-mo buvo Amerikos rankose. Juk tik Amerikos ginklo ir atominės bombos pagalba pasidavė Japonija ir Vokietija. Juk, jeigu Amerikos ir Anglijos karo oro laivynas nebūtų sunaikinęs visų svarbiausių ginklų gamybos fabriku bei benzino (gazelino) atsargų argi sovietams būtų įmanoma pergalė? Juk, jeigu nebūtų suteikta toji didžioji pagalba maistu ir tankais argi sovietai — raudonoji armija galėtų laikytis prieš vokiečius? — Ne! Dar kartą ne! Be Amerikos milžiniškos pagalbos sovietinis utėlynas išgaistų, o raudonosios religijos stabukas-balvo-

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Didelis gaisras vidurmiesty

Penktadienį kilo prekių sandėlio pastate 320 N. LaSalle St. didelis gaisras, kuris liepsnojo dar iš šeštadienį. Gaisras, vėjui pučiant, grėsė ir artimesiems pastatams. Jį begesindami, 3 ugniagesiai žuvo ir 6 asmenys (5 jų ugniagesiai) liko sužeisti. Buvo atvykę 300 ugniagesių su savo įrankiais.

Gaisro priežastys dar nėra išaiškintos. Manoma, kad jis bus kilęs užsidesus kuriems dega-miems skysčiams, pvz. naftai. Gaisrą sukėlė sprogimas šiaurinė pastato daly.

Nuostolių apskaičiuojama apie \$1,500,000.

Sveikatos departamentas aptinkinius gyventojus įspėja, kad negertų žalio vandens, bent porą dienų, nes jis gali būti užterštas.

Šį gaisrą, kuris kilo 2 v. popiet, sekė bent 200,000 žmonių iš gatvių ir nuo didžiųjų namų.

Statys didelius namus

Pigiosios butų statybos administracija praneša, jog Chicago, tarp 83 ir 87 gatvių Dorchester Ave. būsią pastatyti du didžiuliai namai, turį po 13 aukštų, ir 2 14 aukštų, išviso 1708 apartamentų. Nuomos būsią imama \$70 už 2 kambarių butą ir \$140 už 5 kambarių butą. Prie namų bus įruošti ir automobiliams garažai.

Žuvo naujagimio tėvas

Mrs. Irene Dyer, 22 m., Belmonto ligoninėje šeštadienį pagimdė kūdikį ir laukė savo vyro apsilankant. Bet jai po kiek laiko turėjo būti pranešta, jog jos vyras Henry Dyer, 30 m., žuvo nuo žaizdų begesindamas gaisrą 320 N. LaSalle St. Jis buvo antrojo pasaulio karo veteranas.

Ką mano vokiečiai

Vokietijos protestantų bažnyčios kunigas Dr. Martin Niemoller atvykęs į JAV ir vasario 2 d. kalbės presbiterijonų susirinkime Palmer House. Pirmojo pasaulinio karo metu jis tarnavo pavandeninių laivų komanduofoju, o II pasaulinio karo metu jis buvo Hitlerio priešin.

Dr. Niemoller pareiškė, jog vokiečiai net sutiktų su komunistų diktatūra, jei tik tai galėtų pasiekti Vokietijos suvienijimą.

Nori pabranginti telefoną

Illinois Bell Telephone Co. kreipėsi į Illinois Commerce Commission su prašymu vėl leisti pakelti mokesčius už naudojimąsi telefonu. Turintiems telefonus privatinuos butuos jų

nas Stalinas išnyktų, kaip dūmas blaškomas vėjo.

1917 metais tarti Lenino žodžiai

Petrogradan (Leningradas) 1917 m. suvažiavo kareivių ir darbininkų bei valstiečių atstovai. Tarpe kitų klausimų buvo iškiles ateities pasaulio užvaldymo klausimas. Į matrosų deputato Kuznecovo klausimą, Leninas atsakė: "Pasaulio užvaldymo sunkumai yra labai dideli. Pirmiausia mes turime viduje susitvarkyti. Pašalinti kontrevoliuciją ir menševikus. Bet po to ateis eilė ir pasauliui. Pagalbos tikėtis mums neder. Tačiau pasakysiu jums, jog mes turime dideli sąjungininkai. — Vakary ir kapitalistinio pasaulio vadų kvailumas padės mums pergalingai žygiuoti į pasaulio užvaldymo idealą, į pasaulio revoliuciją, į komunizmą." (Bus daugiau)

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE FOR SALE
Nami, žemė — Fardavimui
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Kurie norite pirkti, parduoti arba išsimainyti namą arba bilę kokią kitokią nuosavybę, patartina kreiptis pas Kazi Urniką.

NOTARY PUBLIC: tvirtina visokių dokumentus. Padaro viską atsargiai, teisingai ir pellingai. Charles Urnich, 2500 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Telefonas FRosper 6-6025.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti
2 SUAG. asmenų su 6 mėnesių kūdikiu dykuko šeimai reikalingas 3-4 kambarių ir virtuvės butas. Siūlyti: V. P. Misiunas, 823 North Damen Ave., Chicago 22, Ill.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai
NUOMAI privatus kambarys, apšildomas, dvimė ar vienam. Gali valgyti pasigaminti. 1948 So. 55th St., Cicero 50, antras aukštas. Matyti tarp 6 ir 7 val. vakare.

FINANCE AND LOANS
Finansai ir Paskolos
REIKALINGA paskola (pirmas morgičius) nuo privatinų žmonių. Tel. CALumet 5-2847.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai
JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS
IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikalai kreipkitės, gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

MISCELLANEOUS
Ivairūs
Mes taisome visokias SIUVAMAS MASINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdurti koją minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847.

ŠI SEZONA mes esame pasirenę tinkamiausius patarnauti atsilankiusiems į Miami, Floridą, tautiečiams. Turime kitų ir savų namų. Turime 3 bongalas po 2 miegamuosius. Gali 4 šeimos užimti ir gyventi panašiai kaip Chicagoje. Visos bongalos turi garažus po tuo pačiu stogu. Galite nusipirkti panašų namuką su mažu įmokėjimu. Savo tautiečiams mes mieliai patarnausime. Telefonuokite 9-6623 arba atvykite pasikalbėti asmeniškai 1819 S. W. 11th Ave. bei 10729 N. E. Secod Court, Miami.
Thomas V. Chern (Chernauckas)

naudojimas pabrangtų 9%. Daugumas jų turėtų už tai mokėti 50 - 60c. daugiau per mėnesį. Tuo būdu kompanija per metus mano padidinti savo pajamas \$10,000,000.

Tai jau 3 kainų pakėlimas už naudojimąsi telefonu per 4 metus.

Babistai palaiko Rotarų klubus

Babistų sąjunga Chicagoje pareiškė, jog ji pritarianti visumeniniams ir humanitariams Rotarų klubų tikslams.

Kaip žinoma, popiežius uždraudė katalikų dvasininkams priklausyti tokiems klubams ar lankyti jų susirinkimus, nes Rotarų klubai ešą masoniški.

Rinklivos savaitė

Merąs Kennelly paskelbė Chicagoje sausio 15 - 31 dd. dešimtų rinklivos savaitę (March of Dimes). Rinkliava organizuojama rinkti lėšoms kovai su vaikų paraližu. Norima tuo tikslu surinkti \$800,000.

Valstybės mėnesinės pajamos

Illinojaus valstybės išdas 1950 metais gruodžio mėnesį gavo mokesčių pajamų: pardavimo mokesčių \$15,541,464 (12.06% daugiau negu per tą patį mėnesį 1949 m.), motorų degalo pajamų \$5,633,425 (4.2% padidėjo), už likerius \$2,052,788 (2.5% daugiau), už visuomenės reikmenis \$1,722,090 (10.75% daugiau) ir už papirusus \$2,269,661 (11% daugiau).

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

TYPISTS — OFFICE CLERKS

Patyrusių arba nepatyrusių

PUIKIAUSIAS MOKESTIS
Geras, Pastovus Darbas

HOME FEDERAL SAVINGS

1618 West 18th Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Tel. MONroe 6-8100.

SKUDURŲ SKIRSTYTOJŲ

Patyrimas nereikalingas. Nuolat.

J. CHAPMAN & SONS
2600 W. 19th Street.

BOOKKEEPER

General Office Work.
Experienced, good pay.

Bishop 7-2020

CLERICAL—GENERAL OFFICE

Excellent opportunity for young girl for general office work. Some light typing, or will train beginner. Permanent position, good salary, pleasant working conditions.
PATTERSON SARGENT CO.
1882 So. Normal Canal 6-2611
½ block West of Canal St.

SALES CORRESPONDENT

Must type. Excellent opportunity in modern office. Pleasant surroundings. Vicinity Ashland and Archer Aves. Virginia 7-5900.

TYPIST

Excellent opportunity for young girl for general office work. Permanent working conditions. Paid vacations, employee benefits. For appointment phone Central 6-7024. Ask for Miss Munchoff.

RECORD CLERK

Good at figures. Light typing; good salary to competent girl.
MR. FOSTER
2035 W. Pershing Place
Yards 7-7554.

TYPISTS

Excellent opportunity for young girls for general office work. Will train qualified girls for light Ediphone work. 40 hours; 5 day week. \$46.00 to start with paid vacations and sick benefits.
NATIONAL CAR LOADING CORP.
1018 So. Wabash Ave.

BOOKKEEPER—TYPIST

Experienced. Accounts receivable, statements, 5 day week. Permanent position, good starting salary.
CHICAGO CARTAGE CO.
2100 So. Throop St.
Mrs. Pastko. Canal 6-3605.

SLAUGIŲ PAGELBININKIŲ

21 — 45 metų.
Visokios darbo valandos prieinamos Patyrusių pagėdaujama. Turi mokėti skatinti ir rašyti anglų kalbą.
ST. LUKE'S HOSPITAL
1439 So. Michigan.

STENOGRAPHER

ir assistant bookkeeper, turinti ofiso darbo patyrimą. 5 dienų darbo savaitę. Apmokamos atostogos ir šventadieniai.
ALLIED CHAIR CORP.
3249 South Morgan St.
Lafayette 3-7125.

SECRETARY

Nuosavybės trustais reikalinga stenografe, tinkama mokyti ko nors panašaus ir trust work. Finansų, morgičių, rea estate, apdraudos, pareigos yra įvairios.

Ši tarnyba yra nuolatinė.

Darbo valandos nuo 9 iki 5 p. p. Pasitiekiant šeštadieniais iki 1 p. p.

FRANK C. REYNOLDS
510 N. Dearborn.

SECRETARY—STENOGRAPHER

Interesting work; 5 day week. 37½ hours; 8 girl office.
BOY SCOUTS OF AMERICA
9 W. Washington St.
State 2-6950.

PERSONAL
Asmenų Ieško

BLAIVAS, švarus, teisingas vyras paieško apsidėimui našles. Rašykite Box 3265, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

JAUNA, 29 metų amžiaus moteris su 4 metų kūdikiu dėl luosumo reikalinga papildomos 1000 dol. garantijos, kad galėtų įvažiuoti į U. S. A. Ji galėtų būti dirbančioji šeimoje patikima, šeiminiškė ir vaikų priežiūrtoja. Kas galėtų ir norėtų suteikti jai tokia garantiją prašomas atsiliepti: V. P. Misiunas, 823 N. Damen Ave., Chicago 22, Ill.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

TYPISTS — OFFICE CLERKS

Patyrusių arba nepatyrusių

PUIKIAUSIAS MOKESTIS
Geras, Pastovus Darbas

HOME FEDERAL SAVINGS

1618 West 18th Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Tel. MONroe 6-8100.

SKUDURŲ SKIRSTYTOJŲ

Patyrimas nereikalingas. Nuolat.

J. CHAPMAN & SONS
2600 W. 19th Street.

BOOKKEEPER

General Office Work.
Experienced, good pay.

Bishop 7-2020

CLERICAL—GENERAL OFFICE

Excellent opportunity for young girl for general office work. Some light typing, or will train beginner. Permanent position, good salary, pleasant working conditions.
PATTERSON SARGENT CO.
1882 So. Normal Canal 6-2611
½ block West of Canal St.

SALES CORRESPONDENT

Must type. Excellent opportunity in modern office. Pleasant surroundings. Vicinity Ashland and Archer Aves. Virginia 7-5900.

TYPIST

Excellent opportunity for young girl for general office work. Permanent working conditions. Paid vacations, employee benefits. For appointment phone Central 6-7024. Ask for Miss Munchoff.

RECORD CLERK

Good at figures. Light typing; good salary to competent girl.
MR. FOSTER
2035 W. Pershing Place
Yards 7-7554.

TYPISTS

Excellent opportunity for young girls for general office work. Will train qualified girls for light Ediphone work. 40 hours; 5 day week. \$46.00 to start with paid vacations and sick benefits.
NATIONAL CAR LOADING CORP.
1018 So. Wabash Ave.

BOOKKEEPER—TYPIST

Experienced. Accounts receivable, statements, 5 day week. Permanent position, good starting salary.
CHICAGO CARTAGE CO.
2100 So. Throop St.
Mrs. Pastko. Canal 6-3605.

SLAUGIŲ PAGELBININKIŲ

21 — 45 metų.
Visokios darbo valandos prieinamos Patyrusių pagėdaujama. Turi mokėti skatinti ir rašyti anglų kalbą.
ST. LUKE'S HOSPITAL
1439 So. Michigan.

STENOGRAPHER

ir assistant bookkeeper, turinti ofiso darbo patyrimą. 5 dienų darbo savaitę. Apmokamos atostogos ir šventadieniai.
ALLIED CHAIR CORP.
3249 South Morgan St.
Lafayette 3-7125.

SECRETARY

Nuosavybės trustais reikalinga stenografe, tinkama mokyti ko nors panašaus ir trust work. Finansų, morgičių, rea estate, apdraudos, pareigos yra įvairios.

Ši tarnyba yra nuolatinė.

Darbo valandos nuo 9 iki 5 p. p. Pasitiekiant šeštadieniais iki 1 p. p.

FRANK C. REYNOLDS
510 N. Dearborn.

SECRETARY—STENOGRAPHER

Interesting work; 5 day week. 37½ hours; 8 girl office.
BOY SCOUTS OF AMERICA
9 W. Washington St.
State 2-6950.

PERSONAL
Asmenų Ieško

BLAIVAS, švarus, teisingas vyras paieško apsidėimui našles. Rašykite Box 3265, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

JAUNA, 29 metų amžiaus moteris su 4 metų kūdikiu dėl luosumo reikalinga papildomos 1000 dol. garantijos, kad galėtų įvažiuoti į U. S. A. Ji galėtų būti dirbančioji šeimoje patikima, šeiminiškė ir vaikų priežiūrtoja. Kas galėtų ir norėtų suteikti jai tokia garantiją prašomas atsiliepti: V. P. Misiunas, 823 N. Damen Ave., Chicago 22, Ill.

Vienas būdas, tai atidaryti sąskaitą Universal Savings and Loan Association, nes čia kiekvieno sąskaita yra apdrausta iki \$10,000.00.

Jūs stebėsitės ir džiaugsitės matydami, kaip sąskaita greitai auga, pridėdama gerą nuosimtį prie sistematiško taupymo.

Pas mus padėti indėliai prieš 10 d. sausio neša nuosimtį nuo 1-mos dienos.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

HAymarket 1-3317

Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais iki 8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 12 pietų

STRĖLĖ DANGUJE

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys, tik ką išleistas Chicagoje, 112 psl., V. Kasiulio iliustracijos, yra sukrautas TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 W. 23rd Place, Chicago 8, Ill. Užsakyti galima: čekagiečiams — asmeniškai arba telefonu Vlrgrinia 7-7111; kitur gyvenantiems — laišku, prisiuntus du dolerius grynais arba čekiu. Knyga bus tuojau išsiųsta paštu. Kanadoje gyvenantiems 10% brangiau; Australijoje — vienas svaras penki šilingai. Į kitus kraštus siunčiama tik tuo atveju, jei užsaka knygą ir apmoka gyvenantis Amerikoje, Kanadoje ar Australijoje. Jei iš Kanados bei Australijos siunčiama ne grynais pinigais, bet čekis arba pašto perlaida, tai tas turi būti adresuotas sekantčiai: A. KAIRYS, 2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Knyga skolon nesiuočiama. Knygos kaina \$2.00.

PASTABA: Kadangi tiražas yra nedidelis, tai platintojams knyga nebus siunčiama. Visi maloniai prašomi šį luksus išieista rinkinį užsisakyti tik iš čia.

TAUPLYKIT DĖL ATEITIES

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR — kiekvieno taupomo indėliai yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government
KUR — visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR — pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR — patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIŲ.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575